

tulemas

Kose Kultuurikeskus

N. 09.01 kell 18.00
koguperefilm "Lumekuninganna II: Elsa ja Anna uued seiklused"
Kell 19.45 kosmosepõnevik
"Star Wars: Skywalkeri tõus"
N. 16.01 kell 18.00 koguperefilm
"Doktor Dolittle"
Kell 19.45 uus Eesti film
"Kõhedad muinaslood". Piletid
5/4 Piletimaailmas ja kohapeal
R. 31.01 kell 18.00 Keerdrepp,
Mikael Parman ja Kromkendama
Estonia tiim esitlevad: Kendama
õpituba ja võistlused. Tasuta!
N. 06.02 kell 11.00 Kuressaare
Linnateater "Nakstrallid"
Piletid hinnaga 9.-
Piletimaailmas ja kohapeal
Kell 19.00 Kuressaare
Linnateater must komöödia
"Röövsaak"
Piletid hinnaga 16/13
Piletimaailmas ja kohapeal

Kose Päevakeskus

14. jaan. INKOTUBA Ardu kell 11.00 ja Kosel kell 12.30
15. jaan. KOHVIK kell 12.00
13.00 vereerõhu mõõtmine
31. jaan. KLUBIÕHTU kell 14.00

Kose raamatukogu

Näitused
Klaaskapinäitus Miniaturesed
portreefotod V. Saliste kogust
04. jaan. -03. veebr.
Fotonäitus Muinsuskaitseamet
poolt tunnustatud hooned 04.
jaan. -03. veebr. / pealkirja
täpsustan 30. 12/
09. jaan. kell 18.00 A. Kivistiku
raamatu "MARKUSEPÄEV"
esitlus. Raamatut on võimalik
osta.
16. jaan. kell 18.00 kohtumine
kirjanikud, elustiiliettevõtja,
heaolunõustaja MERIT
RAJUGA. Üritused raamatuko-
gus on tasuta.

Ravila Mõis

12.01. Pitsiaasta õpituba
V 11.00
19.01. Pitsiaasta õpituba
VI 11.00
26.01. Pitsiaasta õpituba
VII 11.00
26.01. Kultuurikohvik 18.00
26.01.-02.02. Näitus
"Meie pitsid"
Info tel 50 780 55

Oru külakeskus

15.01 19.00- Mälumäng
"Mäluveski"
22.01 19.00- Kino:Kõhedad
muinaslood.5,-/3.5,-
6.02 14.00-Üldplaneeringu ja
KSH eelnõu avaliku väljapaneku
tulemuste avaliku arutelu
12.02 19.00- Komöödia: Ühe-
meheshow 5,-/3.5,-

Tänane Kadri Põlmi, Naiskodukaitse Kose jaoskonda, EELK Kose Püha Nikolause kogudust, Inglipuu kingituste tegijaid ning Kose-Uuemõisa sokikudujaid. Teie heategu tegi rõõmasaks paljude väikeste ja suurte inimeste jõulud. Kose Vallavalitsuse sotsiaalosakond

Kose vald on jõudsas arengus

Vallavanem Merle Pussak annab ülevaate, mida olulist möödunud aastal vallaelus toimus ning mida paremaks on tehtud. Jutuks tulid ka plaanid 2020. aastaks.

Kas Kose vald kasvab või jääb väiksemaks?

On olnud väga hea aasta, sest 2019. aasta viimase päeva seisuga elas Kose vallas 7236 elanikku. Aasta tagasi oli see number 7223.

Värib märkimist, et sel aastal kaotas riik rahvastikuregistri seaduse muudatusega kohalike omavalitsuste elanike nimekirjast need, kel on sissekirjutus omavalitsuse täpsusega. Nimelt kustutati 2. jaanuaril 2019 rahvastikuregistrist välismaalased ja need inimesed, kelle elukoht oli antud omavalitsuse täpsusega. Selliseid isikuid oli Kose valla registris 97. Seega tegelikult on meid ligi saja inimese jagu rohkem.

Sel aastal sündis Kose vallas 88 last, jäädavalt lahkus 73 inimest. Vallast välja kirjutas end 254 inimest, sissekirjutajaid oli aga 353. Nii et inimesi on kõigi näitajate järgi rohkem kui aasta tagasi.

Siinkohal on põhjust tunda rõõmu meie kinnisvaraarendajate üle. Illusti on näha ka tendents, kui Kosel ja Kose-Uuemõisas valmisid uued majad, tuli ka rohkem lapsi nende kohtade lasteaedadesse. Kosel lausa sedavõrd, et Kose lasteaed avas esimese moodulrühma!

Millesse Kose vald sel aastal investeeris?

Ikka sellesse, et meie kõigi elukeskkond paremaks ja turvalisemaks muuta.

Kose Spordimaja edasi arendamisele kulus möödunud aastal 37 400 eurot eurot ning töid jagub veel ka alanud aastasse. Nimelt on planeeritud 2020 aastal kogu spordimaja hoone rekonstrueerimise projekti koostamine.

Hea sporditeemaline uudis on ka see, et tänu LEADER meetme toetusele saime suusaradade rajamiseks rajatraktori. Rajatraktor peaks meieni jõudma märtsis. Kui lund tuleb, ootavad vallaelanikke juba 2020. aasta lõpus korralikud suusarajad.

Üks suuremaid investeeringuid oli Kose Gümnaasiumi loodusainete klassid koos laboratooriumiga, kus on võimalik teha õppega seotud katseid nii keemias, füüsikas, bioloogias kui ka geograafias. Labor võimaldab loodusteadusest tulenevate probleemide lahendamist: objektide või protsesside vaatlust, probleemide määramist, info kogumist ja analüüsimist, uurimisküsimuste ja hüpoteeside sõnastamist, katsete ja vaatluste plaanimist ning tegemist, saadud andmete analüüsi ja järelduste tegemist ning kokkuvõtete suulist ja kirjalikku esitamist. Keemia, füüsika, bioloogia ja loodusõpetuse löi-

mimine kujundab õpilaste integreeritud arusaamist loodusest kui tervikust. Selle ehituse maksumus oli 175 000 eurot ja koos projekteerimise ja sisustusega kokku 323 500 eurot

Üldse on Kose Gümnaasium aktiivses arengus. Uued algklasside ja tugikeskuse ruumid on projekteerimisel ja need on planeeritud valmis saada 2020. aasta lõpuks Kose esmatasandi tervisekeskuse maja teisele ja kolmandale korrusele.

Ka Kose esmatervisekeskus ise saab alanud aasta sügiseks valmis.

Nagu igal aastal, oleme ka eelmisel valla teid parendanud ning selleks 300 000 eurot kulutanud. Üks suuri murepiirkondi on liiklus Kose-Purila maantee jääval Habaja alevikus, millest kiirusepiirangu-tele vaatamata autod ohtliku kiirusega läbi kihutavad. Oleme aastaid esitanud Habaja aleviku vahelist liiklusohutlikku teelõiku Harjumaa liikluskomisjonile, kellel on aastast võimalik jagada ainult ca 200 000 eurot selliste liiklusohutlike kohtade lahendamiseks. Oleme saanud Harjumaa liikluskomisjoni poolt vastuse, et Habaja liiklusohutlik teelõik on rahastamise kavas 25 000 euroga. Projekteerimise korraldab Maanteeamet ja projekti maksumus on hinnanguliselt ca 50 000 eurot, puudujääv osa tuleb katta valla.

Kosel on aga hea meel selle üle, et Kodu ja Hariduse tänava ristmik sai vihmaveevabaks ja ohutumaks.

Kvaliteetset vaba aja veetmisest rääkides on oluline investering Kose Kultuurikeskuse uus kinoprojektor, mis maksis 35 000 eurot, millest toetus oli 27 000 eurot ja ülejäänud valla omaosalus

Rõõm on ka uutest ilusatest mänguväljakutest. Ardu kerkis uus atraktsioon tänu kaasvale eelarvele ja aktiivsele kodaniku tööle. Ravilas rajas KOPI toel uue mänguväljaku MTÜ Ravila Külaseelts, Vardja küla uude mänguväljakusse investeeris vald 12 000 eurot.

Kose Gümnaasiumist ja lasteaiaist oli juba juttu, ent valla investeeringute toel - 70 000 euroga sai kenasti korda ka üks Oru lasteaia rühmaruumidest.

Rõõmu teeb, et Ardu avas aasta algul uksed uus noortekeskus, samas on kenasti käima läinud ka Habaja Noortekeskus.

3. mai 2019 oli pidulik päev nii raamatukoguhoidjatele kui ka Ardu piirkonna lugejatele – Ardu raamatukogu sai uued ja avarad ruumid, kus jagub nii pörandapinda, uusi riieleid kui ka suuri aknaid, investeeringu suurus oli 56 500 eurot.

Päris aasta viimastel päevadel sai Ardu saun endale uue katuse, aga sauna kasutamine ei ole veel võimalik – vajab uuendamist korten ja sauna elektriühendus.

Millised investeeringud on plaanis 2020. aastal?

Kose valla 2020. aasta eelarve esimene lugemine oli volikogus detsembris ja eelarve on plaanitud vastu võtta veebruaris, seega nende lugemiste vahel võib tulla mõningaid muudatusi eelarvesse. Hetkel 2020. aastaks planeeritud investeeringud on järgmised:

1. Teede rekonstrueerimine 300 000 eurot;
2. Kose-Ravila kergliiklustee projekteerimine ja rajamine 500 000 eurot;
3. Kose Gümnaasiumi algklasside hoonesse tugikeskuse ja klassiruumide ehitus 1 400 000 eurot;
4. Kose Tervisekeskuse rajamine (üleminev 2019 aastast) 700 000 eurot;
5. Kose Lasteaia Habaja Lasteaia õueala rekonstrueerimine 90 000 eurot;
6. Oru Lasteaia rühmaruumi rekonstrueerimine 80 000 eurot;
7. Kose Spordimaja hoone rekonstrueerimisprojekti koostamine 50 000 eurot;
8. Ardu Kooli küttesüsteemi rekonstrueerimine 30 000 eurot;
9. Oru Põhikooli fuajee ja garderoobide rekonstrueerimine 30 000 eurot;
10. Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kooli garderoobide rekonstrueerimine 40 000 eurot;
11. Ardu Lasteaia katuse rekonstrueerimine 20 000 eurot;
12. Päevakeskuse projekteeri-

mine 25 000 eurot;

13. Jäätmejaama projekteerimine 20 000 eurot;

14. Mänguväljakute rekonstrueerimine 20 000 eurot;

15. Sotsiaalkorterite rekonstrueerimine 30 000 eurot;

Kokku investeeringud 3 335 000 eurot

Planeeritud on mitmete projektide omaosaluste katmiseks rahalised vahendid:

- Projekt „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ – Sotsiaalministeeriumist. Projektidele toetuse taotlemise algus aastast 2018, jätkub 2020. aastal.
- Projekt „Isikukeskse erihooldekand teenusmodeli rakendamise“ – Sotsiaalministeeriumist kestvusega kuni 31.12.2021.

Samuti on plaanis korraldada ümber päevakeskuse baasil täiendavate teenuste pakkumise (nõustamisteenused) ja töö eakatega, mille eestvedajaks on eakate tegevusjuhendaja. Pidevalt on suurenenud vajadus sotsiaaltransporditeenuse järele, samuti on vajadus koduteenust pakkuvate sõidukite väljavahetamiseks uute sõidukite liisimise teel.

Millisenä näed lõppenud kultuuriaastat?

Oli võimas kultuuriaasta! Suvisel laulu- ja tantsupeol tähistati 150 aasta möödumist esimesest laulupeost. Meie kultuurikollektiividele, nii täiskasvanutele kui ka lastele tähendas see pingelist harjutamisperiodi, kuid tulemused olid seda väärt. Meie vallast osales 410 lauljat, tantsijat ja pillimängijat. Oli väga uhke tunne koos nendega laulupeorongkäigus osaleda! Sai-

me taaskord kinnitust sellele, et Kose vald on suurepärase kant, kus elavad nii tublid ja suurepärase inimesed, kelle üle ma suurt uhkust tunnen. Laulu- ja tantsupidu ei ole lihtsalt üks tavaline kontsert – vaid ikka lauljate, tantsijate, pillimängijate ja rahva pidu, mille kaudu ühtekuuluvustunnet tugevdada.

Siinkohal tänan kõiki, kes on käinud valda esindamas, nii lauljaid ja tantsijaid, sportlasi, kunstitegijaid kui ka õpilasi olümpiaadidel.

Enne oli juttu kinnisvaraarendustest. Mis valla ehitussektoris praegu toimub?

Ehitussektor on meil aktiivne. 2019. aasta jooksul on Kose vallas välja antud 103 ehitusluba, 61 kasutusluba, 31 projekteerimistingimust ning on registreeritud 63 ehitusteatist ja 58 kasutusteatist.

Ma loodan, et arendusi tuleb veel ning ka teistesse valla piirkondadesse. Kui uus maantee valmis saab, peaks ka näiteks Ardu muutuma senisest veelgi atraktiivsemaks elupiirkonnaks, sest ühendus Tallinnaga muutub kiiremaks ja mugavamaks.

Mis toimub Kose ümbruse metsades. Olen aru saanud, et raiete tegemine häirib kohaliku kogukonda...

Jah, see on väga huvitav teema, kuna jutt käib RMK metsaaladest, mille majandamist ei korralda vald. 10.12.2019 sai kokku kutsutud koosolek eesmärgiga tutvustada metsamajandamise viise, pean silmas millises vanuses ja koosluses metsale mingeid raiet teha. Koosolekul osalesid nii RMK kui ka kogukonna esindajad. Kahjuks ei jõudnud RMK ja kogukond ühisele nägemusele, mille tõttu võeti aasta lõpus aeg maha ja otsustati enne raiete jätkamist koos asjast huvitatud kogukonna liikmetega veelkord minna metsa 11. jaanuaril, et vaadata koos mets üle ja otsustada juba kohapeal, kuidas ja mida raiatatakse.

Probleeme on olnud ka erametsade majandamise teemal, samas metsateatistega tegelemine kuulub keskkonnaameti, mitte valla pädevusse.

Emotsionaalsel tasandil saan ma kogukonna vastuseisust täielikult aru – täna on kõrge mets, aga homme lagendik. Meie riigis on erinevaid struktuure, kiirabi, politsei, päästeamet, kes kõik on professionaalid ja vastutavad oma tegemiste eest, miks siis peaksin kahtluse alla seadma RMK spetsialistide metsanduslased teadmised ja töökorralduse? RMK soov on teha igakülgset koostööd kogukonna esindajate ja vallaga kohtuma ja tööplaan tutvustama. RMK on valmis arvestama kogukonna ettepanekutega, mis võimaldab neil metsi majandada selliselt, et oleks tagatud ka uue metsa järelkasv tulevastele põlvkondadele.

Kose Vallavolikogu istung 19.12.2019

Kose Vallavolikogu kolmekümne kuues istung toimus 19.12.2019 kell 14.00 Kose Kultuurikeskuse väikeses saalis. Istungit juhatas vallavolikogu esimees Uno Silberg.

Istungist võtsid osa Kose Vallavolikogu liikmed Ain Allas, Astrid Ojason, Kalle Pormann, Ott Valdma, Ruttar Roht, Tiit Mae, Tiiu Jalg, Mirko Kiison, Aivar Pohlak, Annely Tisler, Alvar Kasera, Andres Öis, Margit Mikk, Sander Prits, Siim Pohlak, Eero Leedmaa ja Janno Jöffer. Puudus Timo Nikitin.

Otsusega nr 179 otsustati tunnista osaliseks kehtetuks Kose-Uuemõisa alevikus asuva Vanatoa detailplaneering.

Otsusega nr 180 otsustati tähtajatult koormata Kose vallale kuuluv Liiva külas Kose tee kinnistu isikliku kasutusõigusega maakaabelliini rajamiseks Elektrilevi OÜ kasuks.

Otsusega nr 181 otsustati tähtajatult koormata Kose vallale kuuluv Habaja alevikus Tiigi kinnistu isikliku kasutusõigusega siderajatiste rajamiseks Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutuse kasuks.

Otsusega nr 182 otsustati alustada menetlust Kose vallas Oru külas Oruvälja suurfarmi ja silohoidla peremehetuse selgitamiseks, hõivamiseks ja peremehetuse tunnistamiseks.

Loeti Kose valla 2020 eelarve esimene lugemine lõppenuks. Muudatusteapanekute esitamise tähtaeg on 06.12.2020 kell 9.00.

Otsusega nr 183 otsustati taotleda Swedbank AS-lt sõlmitud arvelduskrediidilepingu pikendamist alates 01.01.2020 summas 50 000 eurot kuni 31.12.2020.

Määrusega nr 66 võeti vastu Kose valla 2019. aasta kolmas lisa-eelarve. Lisa-eelarvega suurendati Kose valla põhitegevuse tulu 124 694,43 eurot, põhitegevuse kulu 119 694,43 eurot ja investeerimistegevuse kulu eelarvet 5 000 eurot.

Otsusega nr 184 otsustati maksta vallavanem Merle Pussak' üle, vallavalitsuse liikmetele Jaanus Saadve'le, Kadri Tiis'ile ja Andrus Nilisk'ile jõulutoetust summas 130 eurot (bruto) inimese kohta.

Vallavalitsus **võttis tagasi** täienduste sisseviimiseks Kose valla haridusvaldkonna arengukava aastani 2040 eelnõu.

Kuulati RMK Ida-Harjumaa metsaülem Andrus Kevvai ülevaadet kavandatud tegevusest Kose aleviku ümbruses. Toimus arutelu. Kose Vallavolikogu istungid 2020: 30.01, 20.02, 26.03, 30.04, 28.05, 18.06, 13.08, 17.09, 15.10, 26.11, 17.12.

Järgmine Kose Vallavolikogu korraline istung toimub **30.01.2020** Kose Kultuurikeskuse väikeses saalis. Täpsem ülevaade vallavolikogus toimunud aruteludest ja hääletamisest koos vastuvõetud otsustega on kättesaadav valla veebilehelt <https://www.kosevald.ee/istungite-paevakorrad-ja-salvestused>

Kirikutorn särab tuledes küünlapäevani

Möödunud aasta mais-juunis kerkisid Kose kirikutorni ümber tellingud, mis tõmbasid enesele avalikkuse tähelepanu. Kauaks nad sinna jäävad ja mida kavandatakse?

Viimasel neljal aastal on pühakodade programmi vahenditega ettevalmistatud ja renoveeritud 1873. aastal neogooti kiivri saanud Kose kiriku torni. Torni kandekonstruktsiooni talad olid väga halvas seisukorras. Täna on pehkinud talad välja vahetatud või proteesitud ja torn alusmüüri külge ankurdatud. Tellingute paigaldamine annab märku, et valmistumise

katusekatte vahetamiseks. Siin on kaks peamist lahendust – kas paigaldada titaantsingist või vaskplekist katus. Lõplikku otsust ei ole veel langetatud.

Käesoleval aastal on kavandatud eemaldada vana laastukate (mis on püsinud aastast 1972), risttalastikust kõrgemal paiknevate konstruktsioonide ja sarikaotsete proteesimine ning kiivrisest

redelite ja risttalastike pealsete pörandate ehitamine. Tööd teostatakse juhul, kui Muinsuskaitseametile esitatud taotlus riigieelarve vahenditest toetuse eraldamiseks 90 000 euro ulatuses rahuldakse. Omaosaluse nõue on tõusnud 10 %-ni. Selle katmist on toetamas kohalik omavalitsus. Endal meil puuduvad selleks vahendid. Kose valla 2020 aasta eelarveprojekti on selleks kavandatud 9900 eurot. Esimesel advendil süttisid ehitaja OÜ Rändmeister eestvedamisel kirikutorni tellingutel valgusallikad, mis jäävad meie teekonda valgustama küünlapäevani.

Restaureerimistöode ootel on ka kera, kukk ja rist. Kas nad ka ühel päeval enne tagasitõstmist kullatud saavad, see on juba headest annetatatest. Ka Sina

saad anda oma panuse. Paljud on meid juba toetanud. Suur, suur tänu teile! Kõikide annetajate nimed saavad kirja pandud ja kajastatud tulevastele põlvetele.

Annetused võib teha EELK Kose Püha Nikolause koguduse kontole EE182200221022331455 märgusõnaga "torn ja kukk". Iga terake läheb kuke hüvanguks. Igast terakesest on abi. Kui kõik kulgeb kavandatult, tõstame kullatud ärataja ja koidukuulutaja torni tippu 2021. aastal, tähistades sellega väärikalt tööde lõpetamist ja Kose kiriku 790. sünnipäeva. Kose kiriku pere soovib kõigile valgusküllast ja rõõmuderohket aastat, olge ikka hoitud.

Andres Öis
Kose kogudus

Ametlikud teated

Kose valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu

Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu avalik väljapanek toimus 25.11.2019 - 03.01.2020. Avaliku väljapaneku jooksul oli igal isikul õigus avaldada üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu kohta arvamusi.

Üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimub:
kolmapäev, 5. veebruar, kell 14:00 Ardu Kooli aula (Lasteaia tee 4, Ardu alevik, 75001 Kose);
kolmapäev, 5. veebruar, kell 17:30 Kose Kultuurikeskuse tantsusaal (Hariduse tänav 2, Kose alevik, 75101 Kose);
neljapäev, 6. veebruar, kell 14:00 Oru Külakeskuse aula (Oru küla, 75103 Kose);
neljapäev, 6. veebruar, kell 17:30 Kose-Uuemõisa Külakeskuse saal (Kesk tänav 15, Kose-Uuemõisa alevik, 75102 Kose).

Avaliku arutelul tutvustab Kose Vallavalitsus avaliku väljapaneku kestel esitatud kirjalikke arvamusi ja oma seisukohti nende kohta, põhjendab üldplaneeringu koostamisel valitud lahendusi ning vastab muudele üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu käsitlevatele küsimustele. Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste alusel tehakse üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõus vajalikud muudatused ning seejärel esitatakse üldplaneering ja KSH aruande eelnõu kooskõlastamiseks PlanS § 76 lõikes 1 nimetatud asutustele ning teavitatakse § 76 lõikes 2 nimetatud isikuid ja asutusi võimalusest esitada üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu kohta arvamusi. Küsimused ja täiendav info: Enelin Alter, enelin@kose.ee, 6339325.

Kose Kino näitab tipptasemel filme

Ühel ilusal maikuu päeval kirjutasime Eesti Kultuurkapitalile projektitaotluse kinotehnika uuendamiseks.

Sel suvel saabus oodatud vastus – Kultuurkapital koos vallavalitsusega toetasid Kose Kultuurikeskust rahaliselt, et soetada DCP kinosüsteemile üleminekuks vajalik tehnika.

Täna on uus projektor paigas ja töös ning oleme juba mõnda aega näidanud filme läbi uue serveri. Võib öelda, et filmi kvaliteet ei jää alla Eesti parimatele kinodele.

Oleme sõlminud lepingud kõigi Eesti filmilevitajatega, seega saame näidata kõiki filme, mis jooksevad ka suurtes kinodes. Tänu sellele on meie repertuaaris nüüd Hollywoodi kassahitid, menud kokuperefilmid ning muudugi ei unusta me kodumaiseid filme.

Kinokava on ülevall Kultuurikeskuse kodulehel ja Facebookis. Piletid on müügil Piletimaailmas, soovime piletid eelmüügist ära osta.

Uute kinoelamusteni!

Kerli Siid
Kose Kultuurikeskuse juhataja

Väljaandmist korraldab: Läänetasandiku OÜ
Toimetaja: Anne-Mari Alver, 52 18 439
Kujundaja: Margus Leibak
Kaastöid ja reklaamisoove ootame aadressil:
koseteataja@gmail.com

HELI SEPP pälvis Harjumaa Kultuuripärli auhinna

30. detsembril sai Estonia ooperisaalis võimsa tunnustuse osaliseks koorijuht ja Kose Gümnaasiumi muusikaõpetaja Heli Sepp.

Heli Sepp juhatab nelja koori, ansambleid ja soliste, ta on osalenud oma kooridega kõikidel üleriigilistel ja maakondlikel laulupidudel, mille toimumise ajal ta on Kose vallas töötanud.

2019. aasta juubelilaulupeole „Minu arm“ pääsesid kõik tema juhendatud koorid.

Suure panuse koorimuusika ja muusikaõpetuse edendamisse Harjumaal on Heli Sepp andnud Koorijuhude ja Muusikaõpetajate Harjumaa Ühenduse juhatuse liikmena, kus ta vastutab laste- ja poistekooride tegevuse eest aastast 2003. Heli Sepp on aktiivne Eesti Kooriühingu liige ja koorimuusika mentor.

Kohusetundliku ja võimeka eestvedajana on ta üle 10 aasta organiseerinud Harjumaa laste- ja poistekooridele laululaagreid, osalemisi valdkondlikel laulupidudel (meestelaulupäevad, vaimulikud laulupeod jne), Euroopa Cantatal, kontsertreisidel teistesse maakondadesse ja väljaspoole Eestit Soome ja Rootsi.

„Helil on hämmastav võime koondada enda ümber inimesi, kes mõtlevad temaga sarnaselt, kellel on sarnased väärtused,“ selgitab Kose abivallavanem Kadri Tiis ning meenutab, et Heli oli Kose Noortelava ehituse üks algatajatest ning MTÜ Helimer alt taotleti ja ka saadi rahastus ning ehitati Kosele Noortelava.

Anne-Mari Alver

Peeter Hütt

Oru Raamatukogu 100

100 aastat on pikk aeg.

100 aastat on ühe raamatukogu jaoks auväärne iga.

29. novembril tähistas Oru raamatukogu oma 100. sünnipäeva.

Tuhala Noorteühing „Laine“ asutati 23. novembril 1919. aastal. Nii Noorteühing „Laine“ kui ka selle ühingu esimese avaliku raamatukogu asutajaks oli Gustav Sagris (25.02.1894–21.09.1962) Ollani talust Tuhalas. Temast sai ühtlasi ühingu esimees ja raamatukogu juhataja. Tuhala koolimajast sai kohalik seltsimaja, kus paiknes ka rahvaraamatukogu. Noorteühingu eesmärgiks oli edendada rahvarahandust ning vaimset ja kõlblist kasvatust. Sissetulek tuli liikmemaksudest, kingitustest ja korjandustest, näitusmüükidest ja pidudest. Korraldati ilulugemist, muusika- ja näitemänguõhtuid.

1925. aastal otsustas Tuhala vallavolikogu asutada oma 10 küla ja 1100 elanikuga vallas veel teisegi avaliku raamatukogu. Asukohaks valiti Oru mõisa häärber, kus paiknesid ka Tuhala vallavalitsuse ja

kool. Uueks raamatukogu juhatajaks sai kooliõpetaja Aleksei Mägi. Tasapisi kolis valla seltsitegevus Tuhala seltsimajast Orusse üle. 1930. aastal lõpetas Noorteühing „Laine“ tegevuse ja ühingu raamatukogu suleti. Raamatud anti üle tegevust jätkavale Tuhala Vallaraamatukogule.

Kõige vanem säilinud raamat meie raamatukogus on Ernst Enno „Uued luuletused“. Teos on 10 aastat vanem kui raamatukogu st välja antud 1909. aastal.

Oru Raamatukogu asukoht on aastate jooksul pidevalt muutunud. Oru mõisast on kolitud ümberkaudsetesse taludesse, kolhoosi kultuurimaja, Männimäele, Oru Põhikooli ja uuesti tagasi Oru mõisa ning 2005. aastal vastvalminud Oru külakeskusesse.

Iga kolimise käigus on raamatukogu dokumentatsioon ja fond

kahju kannatanud. Suur laastamistöö toimus 1960ndatel aastatel, mil raamatukogust viidi sundkorras ära veoautokoorem haruldast kirjandust.

1950–1959 allus Tuhala raamatukogu Kose Rajooni Raamatukogule.

1978. aastast läks Tuhala Raamatukogu Keila Keskraamatukogu alluvusse ning raamatuid saadi tsentraliseeritud korras.

1992. aastal moodustati Kose vald. Toonane vallavanem otsustas, et kuna tema raamatukogundust ei tunne, jääb raamatukogude juhtimine Kose raamatukogule.

1995. aastal nimetati Tuhala raamatukogu ümber Oru raamatukoguks.

Alates juunist 2003 on raamatukogus kasutusel raamatukogu-programm URRAM.

2005. aasta augusti lõpus avati Oru Külakeskus, kus on ruumi nii külarahval kooskäimiseks, noortekeskusele kui ka põhikooli võimalike. Koos sellega sai lahenduse ka Oru raamatukogu ammune probleem – ruumipuudus. Endisesse võimlasse kohandati raamatukogule ruumid. Renoveerimist toetas Kultuuriministeerium.

1. septembril 2005 avas Oru raamatukogu oma ukse külastajatele uut, avarates ruumides.

Seoses raamatukogu kolimisega Oru Põhikooli hoonesse ühendati Kose vallavolikogu otsusega Oru külaraamatukogu ja Oru Põhikooli raamatukogu.

2013. aastal toimus Kose valla raamatukogude ühendamine. Oru Raamatukogust sai Kose Raamatukogu haruraamatukogu.

2014. aastast laenuab raamatukogu Oru Põhikooli õpilastele ja õpetajatele õpikuid.

Tähtis sünnipäevapidu toimus Oru Külakeskuse saalis. Külalisi oli lähemalt ja kaugemalt, ühtekokku päris palju. Tänukirja ja kingituse said raamatukogu tublid lugejad. Endistest töötajatest olid sünnipäevale tulnud Jutta Raudsepp, Anni Raud ja Marina Feinman.

Esines Oru Põhikooli 9. klassi näitering. Nende varjuteatri etendus oli fantastiline. Suur tänu õpilastele ja nende juhendajale õpetaja Elina Veeringule.

Suur tänu ilusate soovide eest! Ikka palju ja häid lugemiselamusi!

Marju Purgats
Oru Raamatukogu

Tantsurõõmu Oru tantsijatelt.

Eakate uusaastapeol oli ilus eeskava

4. jaanuaril kogunesid Kose valla eakad kultuurikeskusesse, et ühiselt uue aasta saabumist tähistada.

Selleaastane eakate pidu oli korraldatud veidi teistmoodi kui tavaliselt – kõigepealt tervitati külalisi ilusa kultuuriprogrammiga.

Tantsulise tervitusega osalesid peol Oru tantsurühmad Maarika Tuttelbergi juhtimisel. Kohal olid Oru memmederühm, segarühm ja naisrühm ning tants jagus nii igale rühmale eraldi kui ka kõigile koos.

Laululise tervitusega esines Paul Ruudi Kergemuusikakoor, kel sellel aastal täitub pool sajandit ühislaulmist.

Pärast kultuurikava tervitas väärkaid külalisi Kose vallavanem Merle Pussak, kes andis ülevaate eelmisel aastal vallas toimunud ning tutvustas valla elukeskkonna parandamiseks tehtud investeeringuid ning plaane alanud aastaks.

Vasakult: Malle Lambasaar, Claire Miljukova, Merike Pihla ja Merle Pussak.

Muuulgas rääkis Merle Pussak ka kohaliku omavalitsuse ülesannetest – kui kolm aastat tagasi oli neid üle kaheksasaja, siis praeguseks on vallas juba ... ülesannet. Et nendega hakkama saada, on vallas ja selle allasutustes töö 370 pühendunud töötajat.

Eriti palju kiidusõnu jätkus vallavanemal Kose Päevakeskuse loojale ja senisele juhile Malle Lambasaarele, kes sai tehtud töö eest ka vallapoolse tänukirja. Ka Kose Päevakeskusele on lisandunud uusi funktsioone ning Malle Lambasaar jätkab eakate tegevusjuhendaja ametikohal, kus ta on Merle Pussaku sõnul lausa asendamatu.

Eakatele külalistele tutvustati ka uut Kose Päevakeskuse juhti. Sellele positsioonile asub Claire Miljukova, kes senimaani töötas Kose Vallavalitsuse sotsiaaltöö vanemspetsialistina.

Külalisi tervitas ka Kose Kultuurikeskuse juht Kerli Sild, kes rääkis lähimate kuude huvitavatest kultuuriüritustest, kuhu kõik oodatud on. Kui peo ametlik osa läbi sai, ootasid tee- ja kohvilauad koos maitsvate suupistetega.

Anne-Mari Alver

Kose valla raamatukoguh

aastast 2019 meelde palj

“Minu”-sarjast on saanud lugejate seas tõeline fenomen. Sarja raamatud on ilmunud järjepidevalt juba üle kümne aasta ning alati on nad müügi ja raamatukogude laenutuste edetabelite tipus.

“Minu”-sarjas kirjutavad autorid, kes on enamuses täiesti tavalised inimesed, oma elust mõnes välisriigis. Raske on soovitada neist ühte raamatut. Peaaegu alati tundub viimati loetud parim, seepärast siis **Lauri Räpp „Minu Tartu“**. Raamat erineb teistest sarjas ilmut raamatutest selle poolest, et autor on tartlane sünnimise saati – 9. maist 1977. Raamatu lugesin läbi paari öhtuga, sest kirjutatud oli huvitavalt, lõbusalt, veidi nostalgiliselt. See on ühe mehe arenemislugu ning ka Tartu linna ja seal elavate inimeste lugu.

Kui juuksuritöökoja uksele on silt: „Homme on juukselõikus tasuta!“, siis... mis edasi juhtuma hakkab, seda lugege ise raamatust!

Peale raamatu lugemist tekkis uitmõte, et keegi võiks kirjutada ka raamatu „Minu Kose“?

Ingrid

Meelde jäi **Eeva Pargi „Minu kuninglikud kaelkirjakud“**. Eeva Park meenutab ausalt ja soojalt, kuid lõplikku hinnangut andmata, oma kirjanduse vanemaid Minni Nurmet ja Aadu Hinti ning teisi tolleaegseid kirjandustegelasi. Loeme, et Debora võttis sõjapakku kaasa moodsa ujumistrikoo, Betti kinkis peasuuruse hallitusjuustu ja Friedebert võpatas väikest tüdrukut nähes. Raamat pani mind hoidlast välja tooma Minni Nurme koltunud luulekogusid, ikka veel silme ees need Piiraja sinkjasrohelistest mustavast laaned, kus Eeva ja Minni suvel elasid - majas, milles Einar Laigra kirjutas tolmuksel klaverikaanele „Eeva on loll“.

Meeli

Austraalia kirjaniku **Lauren Chateri romaani „Pitsikuduja“** tegevus toimub teise maailmasõja aegses Eestis.

Aasta 1941. Katarina ja tema pere on pääsenud üksnes seetõttu, et okupatsiooniväed vajavad nende kodutalu õunu ja villa. Oma kodumaad armastav noor naine võitleb vanaema jäetud hinnalise pärandi eest – see on põlvest põlve edasi antav oskus kududa õhkörnu pitsisalle, mille mustriid kannavad endas esivanemate lugusid.

Samal ajal kui Katarina elu Eestis on täis viletsust, tunneb Lydia Moskvas, kuidas elu kuldpuuris teda lämmatab. Kui ta taipab, et kõik pole kuld, mis hiilgab, otsustab ta põgeneda ja naasta ema kodumaale – Eestisse.

Kaks noort naist kohtuvad. Üks neist võitleb selle nimel, et minevik jõuaks kohutava oleviku kiuste tulevikku. Teine teeb kõik selleks, et unustada oma perekonna sünged minevik ja alustada tundmatul kodumaal uut elu. Koos astuvad nad vastu nii Punaarmee kui ka natsirežiimi sõduritele ning võitlevad oma elu, vabaduse ja armastuse eest.

Marju

David Lagercrantzi „Tüdruk, kes peab surema“

Lohetätoveeringuga tüdruku Lisbeth Salanderi lugu saab selle raamatuga – sarja kuuendaga – otsa.

Mulle see sari väga meeldis, kuigi algul olin ettevaatlik teise autori kirjutatud raamatut kätte võttes. Esimesel korral isegi väga palju ei lugenudki seda, aga selle aasta suvel siiski otsustasin selle uuesti ette võtta ja ei kahetse.

Stockholmi ühes pargis leitakse amputeeritud sõrmede ja varvastega kerjuse surnukeha. Esmapiilgul ei kahtlustata surmajuhtumi põhjuseks kuritegu. Kuid kohtuarst Fredrika Nymani vaist ütleb, et midagi on valesti, ja ta võtab ühendust Mikael Blomkvistiga.

Mikael palub Lisbethilt abi. Kuid pärast Holger Palmgreni matuseid on Lisbeth riigist lahkunud ja kellelgi pole temaga mingit kontakti. Keegi ei tea, et Lisbeth on Moskvas. Ta tahab oma õe Camillaga asjad ära klaarida. Ta on otsustanud: ta ei ole enam tagaäetav. Edaspidi on tema see, kes jahti peab.

Seekord oli tegevus natuke jõhkram kui eelmises osas, aga selle eest oli põnev. Soovitan lugeda ja kui pole sarja eelmisi raamatuid lugenud, siis soovitan kindlasti nendest alustada.

Hille

Saadest ettepaneku kirjutada oma selle aasta lugemiselamusest, jooksid silme alt läbi minu „enne-uinumise-lugemiselamused“. Mõtlesin ja mõtlesin, et millisest täiskasvanute kriminaalromaanist või reisiraamatust kokkuvõtvalt lugemiselamus kirjutada. Lõpuks otsustasin, et tahan esile tõsta ja muljeid jagada hoopis väga heast lasteraamatust, mis on ilmunud **Kristiina Kassi sulest ja pealkirjaks „Lövi Leo“**. See raamat on minu selle 2019. aastal läbiloetud lasteraamatust üks meelde jäävamaid. See raamat on imeline näide, kuidas tsirkusest pensionile jäänud peategelane lövi Leo saab igas loos jagada õpetlikke tegevusi ja nippe meie reaalelu olukordadesse. Iga lugu paneb hämmastaval kiirusel laste kujutlusvõime liikuma, et kuidas erinevates olukordades käituda, leida lahendusi ning millesse tavaelus ettevaatlikult suhtuda. Lähivaks teemaks on abivalmidus ning sellele esile tõstmine igas situatsioonis ning alati on võimalik leida positiivne lahendus ka kõige hirmsamates ja kurbades sündmustes.

Suurepärane raamat lapsele ettelugemiseks ning iga lugu annab ainet lapsega edasi jutustada eluväärtustest ja lahenduste leidmistest. Lapsed saavad samastuda oma igapäevaste toimetuste käigus tekkinud muredega ning seda raamatut lugedes või kuulates saavad need suurelt lahenduse või pisenevad. „Lövi Leo“ on ere näide, kuidas kurb, õnnetu või ebameeldiv situatsioon saab alati positiivse lõpu. Mida teha, kui leiad rahakoti? Või hoopis kaob koolis raha? Kas abivalmidus võib olla hirmutav? Mis ühe meelest võib olla nali, võib teise meelest olla kiusamine. Veel on lugusid looma väärkohtlemisest (õnnetuna ketis hoidmisest), kassi päästmisest puu otsast, seinale sodimisest või milised mittesoovitud tagajärjed võivad olla marulisel lärmi tegemisel klassis ja palju muid teemasid põimitud täis südamlikkusega.

Minu kindel soovitus lastele ja nende vanematele algava aasta lugemiselamuseks!

Raina

Fredrik Backmann „Vanaema saatis mind ütlema, et ta palub vabandust“.

Igähele on õigus olla isemoodi.

Soojalt ja südamliselt kirjutatud lugu 7-aastasest Elsast, keda peetakse teistsuguseks (Elsa loeb väga palju ja ammutab teadmisi Vikipeediast) ning kelle suurimaks sõbraks on tema eakas vanaema. Vanaemal ja Elsal on oma salakeel ja oma salajane muinajutumaa – Peaaegu-Ärkvel-Maa. Sellel maal pole kellelgi kohustust olla normaalne.

Oma surma järel on vanaema jätnud Elsale kirjad, milles palub külastada naabreid, ka neid, keda Elsa senini on kartnud või keda peetakse imelikuks. Nii õpib Elsa lähemalt tundma oma trepikoja elanikke ning saab teada, et kõik ei ole päris nii, nagu esialgu paistab. Samuti selgub mõndagi üllatavat Elsa ema ning vanaema enda kohta.

Fredrik Backmann oskab haaravalt kirjutada nii lihtsatest kui tõsisest asjadest ja loo edenedes saavad lugeja poolehoidu ka kõige imelikumad tegelased. Raamatus on sooja huumorit, samas on see liigutatav ja kurb lugu.

Liia

Meelde jäävaim raamat, mida lugesin, oli **David Attenborough „Noore loodusuurija seiklused“**. Autor kirjutab väga värvikalt ja humoorikalt oma noorpõlve retkedest Guyanas, Indoneesias ja Paraguays. Nende retkede eesmärgiks oli püüda Londoni loomaiaiale haruldasi loomi, neid filmida ja toota sellest BBC jaoks telesarju. Esimene saade jõudis teleekraanidele detsembris 1954.

Elje

oidjatele jäi u häid raamatuid

Olen 2019. aasta jooksul läbi lugenud päris hulgaliselt raamatuid, nii ilusaid armastuslugusid kui ka kriminulle. Nendega on aga nii, loed läbi ja mõne aja pärast päris hästi ei mäleta, millest juttu oli.

Küll aga mõtlen sageli raamatu **"Kokku maalitud"** peale, autoriks **Katrin Helen-Aaviku**, kes on ka Öhtulehe ajakirjanik.

Kahe kunstniku lapsepõlv, kooskasvamine, laste kasvatamine, tegelemine oma loominguga – kõik see jättis mulle sügava mulje. Imetlen Epp Maria Kokamägi maale – selline pehmus ja soojus haldjates ja ingelites... värvide valik, kõik see jätab mulle sügava mulje. Olen muretse nud meie raamatukogudesegi tema illustreeritud kalendrid, et seda helget meeleolu hoida.

Jaak Arro töödega olen vähem tuttav, kuid lugedes raamatut sain aru, et kunstnikena nad ongi väga erinevad, samas mõistavad ja täiendavad teineteist suurepäraselt. Tähtis on ennast ja oma tegevust mitte üle tähtsustada, vaid elada koos, andes oma lastele arusaamu, mida hoida ja säilitada.

Raamat on ilmunud sarjas "Paar". Samas sarjas on varem ilmunud raamatud Siiri ja Mihkel Oviirist, Väino ja Sirje Puurast, Marika ja Heinz Valgust.

Sirje

Mulle jättis väga sügava mulje **Jane Paberit** **"#ükskilihaseiliigu"**

Raamat on kokku pandud Jane blogipostitustest, sinna on pandud ka erinevaid artikleid, mis meediaväljaannetes ilmunud. Teos räägib sellest, mida kogeb inimene, kes on saanud ootamatult raske diagnoosi, milleks pole valmis ta ise ega ka tema lähedased. Samas on raamat kaasahaarav, teema on küll keeruline, kuid raamatus on ka parajalt huumorit.

Oma raamatu viimases peatükis räägib Jane, et teab, milline on tema viimane unenägu, sest on seda endale sisendanud. Ja see unenägu on ilus. Lugu paneb mõtlema inimelu lõpu väärikuse teemal. Soovitaks lugeda seda kõigil, kellel lähedane raskelt haige või endal mõni kuri haigus, aga kindlasti ka kõikidel tervetel inimestel.

Maarika

Kose valla raamatukoguhoidjad soovivad mõtlemapanevaid, haaravaid, kauneid lugemiselamusi kõigile!

**KOHTUME
2020. AASTAL
RAAMATUKOGUS!**

Häid raamatuid on väga palju ja lugemata mitte ei mõista olla. Kaks kolmandikku loetust kuulub hetkel ilmselt krimikirjandusele. Soovitada aga tahaksin hoopis raamatut „Serafima ja Bogdan“ Vahur Afanasjevi sulest, mis ei kuulu uudiskirjanduse hulka. Kõite paksus on heidutat ja teema raske. Ei oleks ma veelgi seda koju viinud, kui meie väike kirjanduskirjandusklubi ei oleks seda teemat plaani võtnud. Alustasin kolm korda... ja siis lugesin läbi kolme päevaga. Sisukas, elamusterohke, sorava kirjastiili ja värvikate tegelaskujudega raamat haaras jäägitult. Peipsiveere külaelu II ilmasõja lõpust Nõukogude Liidu kokkuvarisemiseni, etnograafiliselt tõetruu taust, vanausuliste rännakute kajastamine läbi aegade. Värvikad elulood ja elufilosoofiad ning vaimustav sõnakasutus. Vastutus enda elu eest, jumalusk ja Nõukogude võim, kättemaks. Need on raamatut iluhidalt seloomustavad sõnad.

Piret

Kursused täiskasvanutele Kose Kunstikeskuses

2020. aastal pakub Kose Kunstikeskus ka täiskasvanud õppijale huvitavaid kursuseid:

• **Kunstikursus** – toimub igal kolmapäeval kell 18.30-20.00. Maalitakse, joonistatakse, tegeletakse erinevate kunstitehnikatega (graafika, keraamika jt.). Õpetaja Margit Mikk + külalisõpetajad. Korra maksumus 5€

• **Inglise keel** algajatele: 13.01-27.04. Tund toimub esmapäeviti kell 18.30 – 20.00. Õpetaja Merje Kuusk
• **Soome keel** edasijõudnutele: viiakse läbi kahe tsükliga: 04.02- 14.04. ning 14.09.-24.11. Tund toimub teisipäeviti kell 18.30 – 20.00. Õpetaja Viia Väli
• **Sissejuhatus internetiturundusse** (visuaalide mõju, loo-

metöö turundus, veebileht ja blogimine (SEO), Facebook ja Instagram, tootefotograafia alused): tunnind toimuvad laupäeviti kell 13.15-17.15. Õppepäevad: 21.03., 28.03., 04.04., 11.04., 18.04. Õpetaja Victoria Silber
Kolm viimast kursust on rahastatud EL Sotsiaalfondi poolt ning osalejale tasuta. Eelistatud siht-

grupp on erialase hariduseta alla 34-aastased inimesed; aegunud kvalifikatsiooniga inimesed; madala sissetulekuga inimesed; üle 50-aastased elukestvas õppes vähe osalenud inimesed.

Registreerumine: kosekunstikeskus@gmail.com

Tiia Rodi

16. jaanuaril tuleb Kose raamatukokku lugejatega kohtuma Merit Raju, kes on kirjutanud inspireerivaid elustiliraamatuid, milles on peamisteks teemadeks meelerahu, heaolu, tervis, loovus, jooga ja eneseteostus.

Meriti esimesele raamatule "Hingele pai" järgnes "Leia oma tee", milles autor aitab leida oma kutsumust, ning raamat "Sõnadest tähtsam" suhtlemise peenest kunstist. Raamat "Kõhule pai" on inspireeritud poja ootusest ja sünnitusest.

Ettevõtlik Merit korraldab ka koos sõpradega joogafestivali ning oli üle kolme aasta ajakirja „Sensa“ peatoimetaja. Sellele järgnes juba oma, sõltumatu, mahukas ja reklaamivaba ajakiri „Hingele pai“, mis on ilmunud juba kolm aastat.

Detsembris ilmus ka Meriti uus raamat „Vaba ja metsik. Julgusest elada oma reeglite järgi“. Sellest raamatust leiad 100 siirast ja ehedat isiklikku miniatuuri taipamistest ja kogemustest, kuidas armuda elusse. Ülepeakaela.

Meeli Sõlg
Kose raamatukogu

Kohtumine lastekirjanik Kristina Ruderiga

Oktoobri lõpus käis Oru Põhikooli algklasside õpilastega kohtumas lastekirjanik Kristina Ruder, kes on kirjutanud mitmeid vahvaid raamatuid nii lastele kui ka täiskasvanutele. Kristina Ruder soovib oma raamatutega tekitada positiivsust, uudishimu ning jagada ka õpetussõnu. Ta tõesti naudib kirjutamist, eriti inspireerivad teda lapsed, neile kirjutamine on nagu seiklus, vallatus, naeratus ja paitus hingele.

Õpilaste muljeid kohtumisest:

- Kristina saab inspiratsiooni oma lastelt, kes ükskord töid talle konna kööki.
- Kui tal kästi koolis kirjandit kirjutada, siis ta kirjutas vihiku algusest lõpuni täis.
- Kristina on pool-ukrainlane, sest ta isa oli või on ukrainlane.
- Ta kirjutas oma lapsepõlvest kõike, mis meelde jäi.
- Tal olid põnevad lood. Ta raamatud olid naljakad, aga ka kurvad.
- Päris lähedad raamatu nimed. Põnevad tegelased.

Marju Purgats
Oru Raamatukogu

Sügisel alustab tööd Kose Huvikool

2020. aasta 1. septembril alustab Kose Huvikool, kuhu on koondunud Kose Muusikakool, Kose Spordikool, Kose Kunstikool ja Huviõpe – robotika.

Kõik neli osakonda saavad endale juhid, kes määravad õppetöö sisu. Ühegi seni toimiva valdkonna õppetöö sisu ei ole plaanis kärpida ega muuta – oluline on, et säiliks nende koolide identiteet ja järjepidevus. Säilivad muusika, spordi ja kunsti suuna õppekavad, jätkuvalt on tagatud parim haridus, mida kinnitab ka koolitunnistus, kus on selgelt kirjas, millise õppesuuna ja mis mahus õpilane on lõpetanud ning selle pinnalt on tal võimalik oma eriala kõrgematesse koolidesse konkursi alusel edasi õppima minna. Uue ühendkooli juhtimine toimub ühiselt ja suur eelarve on üks.

Miks siis ikkagi üks suur huvikool?

Alati on võimalus olla kas koos või eraldi. Alati on võimalus, et vaatame olukordi tervikvaatena või eraldi väikeste tükikestena.

2017. aastal alustas Eesti riik huviharidusesse panustamist. Riigi poolt võeti luubi alla kogu huvihariduse maastik nii kättesaadavuse, mitmekesisuse kui kvaliteedi aspektist. Iga omavalitsus sai esmakordselt riigi eelarvest raha, mille eesmärk on parandada huvihariduse ja -tegevuse kättesaadavust ning pakkuda noortele mitmekesisemaid osalusvõimalusi. Kättesaadavuse all mõeldi eelkõige tuge lapsevanemale, et oleks tagatud bussitransport ja vajadusel ringi/kooli õppemaksu toetused ja ringi/koolide olemasolu ning toimimine. Mitmekesisus aga peaks väljenduma erinevate huvihariduse valdkondade ühtlases toimimises valla piires.

Kosel on munitsipalkoolidena ehk valla alluvuses olevate koolidena toiminud spordikool ja muusikakool. Erahuvikooli all on antud huviharidust kahes suures valdkonnas: kunstis ja robotikas. Kuid erahuvikooli toimimine on olnud kõik need 19 aastat ebakindel ning sõltunud volikogu poliitilistest otsustest. Kuidas siis tagada

vallas rahulik huvihariduse toimimine? Tundub, et munitsipaliseerimine on üks kõige turvalisemaid teekondasid. Samas tekib küsimus, kui luua Kose vallas neli väikest huvikooli ja neist igahel on oma juhtimise stiil ja struktuur, tekitab see üldpildis palju segadust. Mõistlik on koondada erinevad huvivaldkonnad ühe katuse alla. Antud olukord kergendaks ka Kose Muusikakooli ja Kose Spordikooli edasist arendamist ja juhtimist. Hetkel on huvikoolide juhid oma töökohustustelt nii sekretärid, koolide dokumentatsiooni koostajad, majanduse eest vastutajad (remondi tellijad/järelevalvatajad), õppekavade koostajad, õppetöö koordineerijad, õpetajate tööle värbajad, valla ja lapsevanematega suhtlejad ning veel palju muud. Uues suures huvikoolis jääb üldine administratiivtöö direktorile ning iga osakonna juht saab tegeleda eelkõige valdkonna arendamise ja koordineerimisega.

Kose Huvikoolis on alustamas neli erinevat valdkonda ja tunnid hakkavad toimuma erinevates valla piirkondades (näiteks robotika Kosel, Orus, Ardu, Kose-Uuemõisa). Iga valdkonna töö sisu ja mahu määravad õppejuht ja õpetajad. Meil ei kao ega vähene spordi, muusika, robotika ega kunsti õppetöö kvaliteet ega ainemaht. Keegegi ei pea kartma, et üks või teine valdkond n-ö ringistub. Tulemuseks on, et tugevate osakonnajuhitidega on iga valdkonna arengupotentsiaal tunduvalt suurem, sest sisse valdkonna arendamise tööse on võimalik aina enam süveneda.

Milliseid muutusi soovime?

Siinkohal oleks hea tuua punktide-na välja muutused, mis kaasnevad ühtse Kose Huvikooli tekkimisega:

- * Korrastatakse ja kaasajastatakse huvihariduse ja huvitegevuse korraldamine Kose vallas ning läbi

KOSE VALLAVALITSUS kuulutab välja avaliku konkursi Kose Huvikooli direktori ametikohale

2020. aasta 1. septembril alustab õppetööd suur ühine Kose Huvikool, mille alla on koondunud Kose Muusikakool, Kose Spordikool, Kose Kunstikool ja huvioõpe robotika.

Tööle asumise aeg: 1. juuli 2020
Tööaeg: täistööaeg

Direktori töö sisuks on: Kose Huvikooli käivitamine, tegevuse juhtimine, planeerimine, korraldamine. Pakume: huvitavat ja mitmekülgset tööd, võimalust eneseteostuseks, erialaseid koolitusi.

Kandidaatidele esitatavad nõuded:

- vastutustunne, korrektsus ja täpsus
- koostöövõime ja väga hea suhtlemisoskus
- suutlikkus algatada uusi ideid ja neid ellu viia
- loomingulisus, aktiivsus, paindlikkus, positiivne ellusuhtumine
- direktori kvalifikatsiooninõuded on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ning juhtimiskompetentsid
- arvuti kasutamise oskus
- õpi- ja otsustusvõimelisus, analüüsi- ja planeerimisoskus.

Konkursil osalemiseks esitada järgmised dokumendid:

- kirjalik avaldus, mis sisaldab kirjeldust kandidaadi motivatsioonist kohta ametikohale asumiseks
- elulookirjeldus, sh töö- või teenistuskäik
- ametikohale esitatud nõuetele vastavast tõendavate dokumentide koopiad
- tegevuskava haridusasutuse juhina
- muud dokumendid, mida kandidaat peab oluliseks

Dokumendid palume esitada **1. veebruariks 2020** Kose Vallavalitsus aadressil Hariduse 1, 75101 Kose vald või digiallkirjastatult e-aadressile vald@kose.ee, märgusõna „Kose Huvikooli direktor“. Lisainformatsioon telefonil 6 339 307 või 5246394

selle muudetakse huvihariduse süsteem läbipaistvamaks, kvaliteetsemaks ja mitmekülgsemaks.

- * Muudetakse huvihariduse korraldus lapsekessemaks.

- * Ühise kodulehe ja koolisüsteemi abil on kogu huvitegevuse ära kaardistatud ning lapsel ja lapsevanemal on info selgem ja kergemini kättesaadav.

- * Huvikooli direktor saab kogu huvikooli majanduslikku baasi ühtlaselt arendada (kõiki koole saab arendada võrdselt ruumide ja tehnilise baasi osas), jagada aastate lõikes erinevate koolide vahel in-

vesteeringud.

- * Ühtlustatakse paberimajandus, mida on kergem jälgida nii sisse- kui väliskontrollil kui ka kooli pidajal.

- * Iga valdkonna õppejuhil on suurem võimalus panustada oma energia valdkonna arengusse, tal on rohkem aega valdkonna arengu analüüsiks ja vajadusel muutuste elluviimiseks.

- * Formaalhariduse ja mitteformaalhariduse paindlikum loimumine. Juba aastaid on vabariigis pööratud suurt tähelepanu suunale, et mitteformaalharidus oleks

paremini arvestatud formaalhariduses. Seda soosib ja lubab ka praegune põhikooli ja gümnaasiumi seadus. Antud probleemid on koos tunduvalt tõhusam ja mõistlikum lahendada ühise juhtimise all (valikained, uurimistöid, loovtööd, individuaalõpe keskendumisraskustes lastele, tulemuse saamine üldhariduskooli tunnistusele huvikoolist jne).

- * Vaadatakse ühiselt huvihariduse/huvitegevuse tundide toimumisajad läbi ja seejärel tehakse koostööd vallaga õpilasiinide ning bussühenduse osas.

- * Tekib hea ülevaade huvihariduse/huvitegevuse läbiviijatel kogu huvihariduse/huvitegevuse maastikust Kose vallas, lõpetatakse dubleerimine ja mõistetakse arenguvajadusi.

- * Erinevad huvihariduse valdkonnad teevad omavahel tunduvalt suuremat koostööd. Tänaasel päeval näeme, et laps/noor lõpetab ühes või teises kohas osalemise, kuna ta ei suuda ühildada endale huvipakkuvaid valdkondi. Tihti pannakse noor olukorda, kus ta peab valima ja seeläbi tekib konkurents, mitte koostöö, unustatakse ära lapse/noore soovid. Rae Huvikooli juht Siiri Laid ütles, et esimest korda tekkis koostöö õpilase kohapeal huvihariduse valdkondade vahel siis, kui huvikoolid ühendati ja suures huvikoolis oldi n-ö ühe katuse all. Arutati läbi õpilase teekond, koormused jne.

- * Tulevastel aastatel tuuakse järk-järgult üldhariduskoolide ringid huvikooli alla. Ringitöö korras- tub ja juhendajate palgad ühtlustu- vad.

- * Oma valdkonna õpetajad (näit. huvikooli kunstisüvaõpe ja kunstiringid ning muusikasüvaõpe ja muusikaringid) teevad rohkem koostööd. Eelkõige Kose valla erinevate piirkondade õpetajatel on põhjust tulla rohkem ühise laua taha.

- * Õpetajate koolitused ja nendega seotud asendamisest on paremini koordineeritud. Info koolituste kohta on ühtlasemalt kättesaadavam (eriti vajavad seda robotikaga seotud ringid ja nende juhendajad erinevates valla piirkondades).

- * Ürituste (näitused, konkursid, võistlused, laagrid) plaanid on pa-

remeni koordineeritud. Üsna sagedane on näide, et ühed ja samad lapsed peavad olema üheaegselt erinevates kohtades esinemas ning laps ja lapsevanem pannakse fakti ette, et peab valima.

- * Õpetajate asendamisi on võimalik paindlikumalt lahendada. Robotikaringide õpetajaid on osade koolide juures vaid üks. Kui õpetaja näiteks haigestub, on see hetkel vaid antud kooli probleem.

- * Lapse teekond huviringide/huvikoolide ja üldhariduskoolide vahel on kaardistatud ja omavahel kooskõlastatud - selle vajalikkust rõhutab ka riigi poolt väljatöötatud hariduse arengukava aastani 2035. Koostöös arvestatakse eelkõige individuaalset lähenemist.

Õppijakeskne ja koostööne haridus

Eesti Vabariigi poolt väljatöötatud hariduse arengukava aastani 2035 rõhutab, et oluline on koostöö, mitte konkurents. See, et me tuleme süsteemist, mis on siiani eelkõige soodustanud individualismi, on mineviku teed kadumas.

Paljud tuleviku erialad on loimitud ja eeldavad mitmekülgset koostööd. Mitmed päriselu valdkonnad on seotud ajutiste meeskonnatöö vormidega (tullakse kokku, et mingi spetsiifiline probleem lahendada). Seda tuleks jälgida ka hariduses, mida rohkem koostööd, seda kaasaegsem on haridus. Järgest olulisemaks muutub õpilase kui isiksuse arendamine läbi õppimist toetavate tegevuste – huvitegevuse ja huvihariduse. Läbi huvitegevuse kujunevad noore inimese praktilised ja kogemuslikud oskused.

Loodame, et uus huvikooli vorm on avamas ka valdkondade vahelisi sidususi ja me kõik tunnetame, et koos tegutsedes oleme rikkamad ja teistega arvestavamad. Koostöö ja vastastikuse täiendamise abil on võimalik pakkuda meie lastele parimaid ja arendavamaid lahendusi.

Usume, et Kose Huvikooliga koos tekib vallas korrastatum pilt huvihariduse/huvitegevuse teemal ja me suudame huvihariduse tööd lastekesksemalt korraldada.

Kadri Tiis

Abivallavanem hariduse ja kultuuri alal

Kose Gümnaasiumi algklassid osalesid projektis VAHETUND

Koolides on keelatud vahetundides joosta ja paljudes koolides ei lubata ka välja minna. Nutitelefoni istumine on õnneks paljudes koolides juba ära keelatud ning on tehtud nutivabad alad.

Pingeliste koolitundide vahel on oluline, et lapse aju saaks puhkust, et ka järgmises tunnis maksimaalselt kaasa teha. Ajutegevusele on väga oluline, et lapsed vahetunnis liiguksid ja mängiks – nii hakkab veri paremini ringi käima ning viib aju rohkem hapnikku. Seeläbi paranevad lapse keskendumisvõime ja produktiivsus, areneb loomingu- line mõtlemine. Lisaks suurendab liikumine endorfiinide vallandumist kehas, mis omakorda tekitab õnne- ja turvatunnet.

Pärast 45-minutilist tundi on liikumine lausa vajalik, kuid paljudes koolides puuduvad võimalused

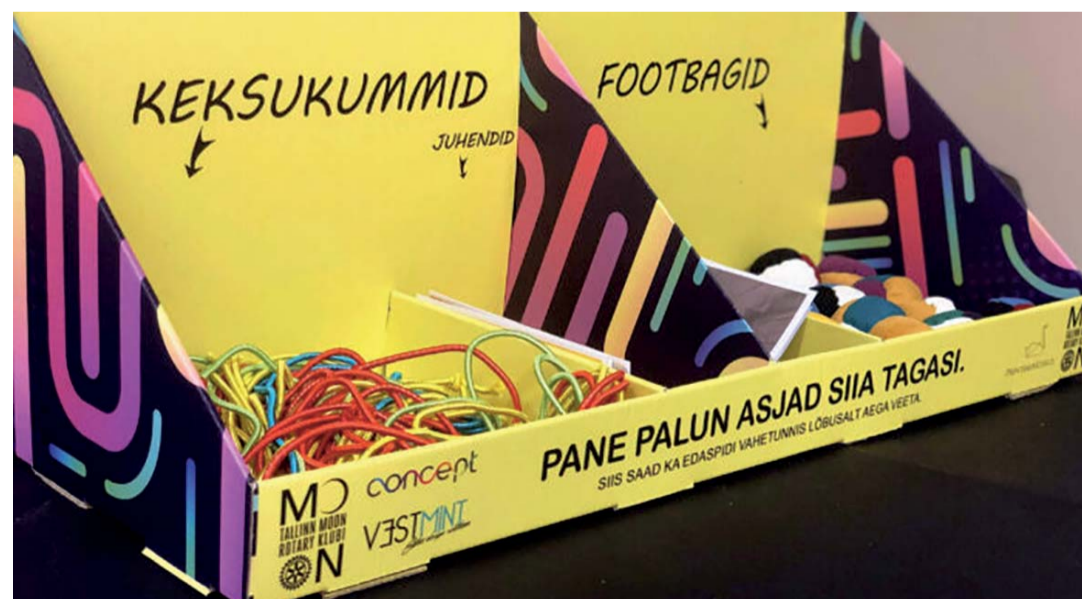
ja/või oskused sobivaks aktiivseks tegevuseks vahetunnis.

Vahetunnid saavad sisustatud

Kose Gümnaasiumi algklasside õpilastel pole veel oma mänguväljakut, kus füüsiliselt aktiivseid vahetunde veeta.

Vahetundide ajal on aga võimalik kasutada võimalat, kus ainetundides realiseerimata jäänud energia ära kulutada. Et seda mitte peamiselt tormamisele ja jooksmisele rakendada, vaid liikumine mõtetatust tegevustega täita, liituisidki Kose Gümnaasiumi I.-4. klassid Tallinna Moon Rotary Klubi üleskutsega osaleda projektis VAHETUND.

Projekti idee on lahenduse pakumine vahetunnitegevusteks – koolidesse tuuakse tagasi anad head mängud, mis ei hõlma endast

jooksmist, kuid on liikuvad ja omavahelist suhtlust vajavad – kummi-

keks ja footbag, mille harrastamiseks vajalikud vahendid pannakse

kooli koridoride aknalaudadele. Kose Gümnaasiumi projekti

maksumuseks arvatuti 270 eurot, mis täitis tänu meie lahetele toetajatele.

18. detsembril oligi kuller saadetiseks kohal. Täna on meil vahetundides võimalik kasutada 32 keksukummi ja 26 footbagi.

Siinkohal suur-suur tänu toetajatele!

Ave ja Veiko Kooskora
Kadre K
Kadri Mihkelson
Kertu Künnapas
Margot Õunapuu
Monika Lehis
Prk Uudmäe
Randoja
Terje Bachmann
Tiina Jõul

Sirje Hanikat

Kose Gümnaasiumi 1.-4.kl õppejuht

Õpetaja ja õpilase koostöö põhineb usaldusel

30. detsembril toimus Kose Kultuurikeskuses Kose valla formaal- ja mitteformaalhariduse lõimimise päev.

Õppepäev oli mõeldud koolidirektoritele, õpetajatele ning huvijuhtidele, muusika-, kunsti-, kehalise kasvatus- ja loodusainete õpetajatele ning ka kõigile teistele, kellele haridus huvi pakub.

„Kose valla hariduse arengukava strateegia-päevalt ning juhtrühma aruteludelt on kõlama jäänud formaal- ja mitteformaalhariduse lõimimise teema. Üle Eesti on selles valdkonnas teinud edumeelsemaid omavalitsused juba aastaid väga põnevat koostööd huvihariduses ja üldhariduses,” selgitas abivallavanem Kadri Tiis lõimimispäeva tausta ning tänas oma sissejuhatavas sõnavõtus kõiki, kes olid valmis aasta eelviimase päeval õppimise ja õpetamise peale mõtlema.

Kadri Tiis meenutas, millised eesmärgid on seatud Kose valla hariduse arengule – looduskeskus, kodulähedus, päriselu baasil toimuv, lõimitud ja kõigile õppimisrõõmu pakkuv. Üks võimalus nende eesmärkide saavutamiseks ongi koolihariduse lõimimine huvihariduse ja ringitööga.

Lõimimise päevale oli püstitatud kolm eesmärki – tutvustada üle-eestiliselt häid näiteid ja praktikaid formaal- ja mitteformaalhariduse lõimimisest, otsida lahendusi, kuidas välja töötada Kose vallas ühiselt mõistetavad formaalhariduse- ja mitteformaalhariduse lõimimise suunad ning aidata suurendada valdkondlikku koostööd erinevate Kose valla koolide vahel.

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurihariduse osakonna õppejõud Külli Salumäe ütles oma sõnavõtus, et lõimiva haridustöö korraldamisel saab väga palju ära teha just konkreetsetel kohtadel ja oludes, ootamata juhiseid kõrgemalt-kaugemalt. Tema sõnul on õpetaja ja õppija õpiprotsessis partnerid, kelle koostöös põhineb vastastikusel usaldusel.

Kose hariduselu tugevused ja nõrkused

Huvitava ettekande tegi Kose Gümnaasiumi õpetaja Astrid Sildnik (pildil), kes julgustas õppeprotsessis rohkem tähelepanu pöörama õppijate heaolule ning kinnitas, et vastupidiselt levinud kartustele ei vii see laiskuse ega kehvamate tulemusteni.

„Õppimine peab olema meeldiv,” rõhutas Astrid Sildnik ning tõi näiteks, et tasemeõppe läbimiseks vajaliku kunstitööde portfelli võiks õpilane soovi korral luua ka huvikoolis õppides. Sildniku sõnul on Kose valla haridus- ja

kultuurielus juba praegu päris palju head: „On toimiv koolivõrk ja heal tasemel üldhariduskoolid, on õpilaste jaoks populaarsed huvikoolid, vilgas kultuuri- ja spordielu, aktiivselt külastatavad erinevad ringid, millest paljud tegutsevad koolide juures, ajakohane kultuurharidus ning kogukonda liitvad traditsioonid,” märkis ta ning lisas, et kõige olulisem on see, et meil on kõrgel professionaalsel tasemel haridus- ja kultuuri-töötajad.

Valla hariduselu miinusena tõi Astrid Sildnik välja, et puudu on seaduslikust regulatsioonist ning ajaressursist – õpetajate koormus on liialt suur. See omakorda võib pelutada noori õpetajaametist eemale.

„Koolides pole aega õpetajate omavaheliseks koostööks ega pedagoogilisteks vestlusteks,” ütles Sildnik ja märkis seejuures, et väga suur on ka õpilaste koormus – aega jagatakse kooli, huvikooli ja digimaailma vahel nii hoogsalt, et puhkamisekski kipub väheks jääma.

Ühe lahendusena näeb Astrid Sildnik õpikeskkonna avardamist, mis tähendab, et osa õppetööst saabki läbi viia huvikoolides, raamatukogudes ja muuseumides.

Kogemusi oma vallast kaugemalt

Lõimimispäeva väga põnevaks osaks olid ka teiste omavalitsuste kogemused formaalse ja mitteformaalse hariduse seotusest.

Tartu Lastekunstkooli direktor Piret Viirpalu rääkis lastekunstkooli ja Tartu linna erinevate koolide vahelisest koostööst. Lisaks sellele, et õpilased saavad kunstikoolis tehtud töid ka koolis hindamiseks esitada, toimuvad osad lähemal asuvate koolide kunstitunnid samuti lastekunstkooli ruumides ja sealsete õpetajate juhendamisel.

Viirpalu märkis, et ehkki kunstikooli nimetatakse mitteformaalseks haridusasutuseks, on seal õppimine tegelikult küllalt formaalne – määratud on õppeaeg ehk viis aastat põhiõpet, kindel tunniplaan, kindlad eesmärgid ja professionaalsed õpetajad.

„Meie eesmärk pole mitte kunstnike koolitamise vaid inimese kasvatamine kunsti kaudu ning huvi ja armastuse tekitamine kunsti vastu,” ütles Piret Viirpalu.

Anne-Mari Alver

Tartu Ülikooli Eetikakeskus tunnustas Kose-Uuemõisa Lasteaed-Algkooli

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kooli tunnustati Tartu Ülikooli Eetikakeskuse poolt detsembri algusel tiitliga „Hea kooli teerajaja“.

„Hea kooli teerajaja“ tiitli ja loogiga tunnustatakse kooli, mis teeb kogu organisatsiooni arendamisel väärtuspõhised tööd, pöörates tähelepanu iga õpilase individuaalse arengu toetamisele koostöös eri osapooltega. Tartu Ülikooli eetikakeskuse

hea kooli projektijuhi Nele Pun-nari sõnul on kindlasti igal koolil üle Eesti omad tugevused ja arengukohad. „Tunnustusprogrammi käigus valmib kriitiliste sõprade nõustamise toel väärtusarenduse analüüs, mis aitab need tugevused üles leida ja nähtavaks teha,” ütles Punnar. Tema sõnul on koolid sageli tagasisides välja toonud, et tunnustusprogrammis osalemine annab suuna, milliste tegevustega

edasi liikuda või millest üldse loobuda. „On oluline, et kooli põhi-väärtused ei jääks ainult dokumentidesse, vaid need leiaks iga-päevaselt ka kehastuse,” osutas Punnar.

Tunnustusprogrammi „Hea kool kui väärtuspõhine kool“ tiitlid anti üle 12. väärtuskasvatuse konverentsil „Harjutades kujuneb iseloom“. Tartu Ülikooli eetika-keskus on toetanud ja tunnusta-

nud koolide ja lasteaedade väärtus-alast tegevust alates 2009. aastast. Tunnustusprogrammides (varem konkursitööde kirjutami-sel) koolid osaleda juba seitsmen-dat korda. Hea kooli ja hea lastea-aia nimelistele tunnustuspro-grammidele on aastatel 2009–2019 oma tööd saatnud 113 lasteaeda ja 92 kooli.

Anne-Mari Alver

Robotika huviring Kose-Uuemõisa Lasteaed-Koolis

Maailma Majandusfoorumi veebilehelt võib lugeda, et prognooside kohaselt 65% ametikohtadest, kus praegused lasteaialapsed tulevikus tööle hakkavad, ei eksisteeri isegi meie mõtetes veel mitte.

Kas usute, et teie laps võiks 20 aasta pärast töötada digitaalse detoksi terapeudi, nanomeediku või virtuaalreaalsuspolitseerikuna? Seetõttu ei ole võimalik praegu õpetada lastele konkreetse ameti jaoks spetsiifilisi oskusi, küll aga saame püüda lapsi võimalikult paremini eluks tehnoloogiat täis maailmas ette valmistada, õpetades neile programmeerimist, digitaalset loovust, kriitilist mõtlemist. Me saame suunata last infot analüüsima ja sünteesima, koostööd tegema ning loomulikult on ka tulevikus väga vaja loovust ning ärkaid ideid. Robotika on suurepärane võimalus kõiki neid oskusi lapses arendada.

Robotikutele oma klass

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Koolis on robotika huviring toimunud aastaid – esmalt Kose Kunstikooli õpetaja juhendamisel, hiljem juba kooli huviringina. Käesoleva õppeaasta sügisel saime ka päris oma klassi. Robotikaklass rajati keldrikorruse tühjana seisvasse ruumi, mis pärast põhjalikku remonti on muutunud rõõmsaks ja toiseks digiklassiks, kus kaas-aegset õppimist toetab projektor, tahvelarvutid, robotikalaud ning laste kasutuses on palju põnevaid haridusrobotiteid ja legoklotse.

Robotika on Kose-Uuemõisa laste seas väga populaarne. Arvud räägivad iseenda eest: ligi 60% kooliõpilastest osaleb robotika huvitegevuses. Eriti suur rõõm on tüdrukute aktiivsest huvist, sest robotikas käib poisse ja tüdrukuid võrdsetel. Esimese klassi õpilastest osalevad huviringi töös kõik lapsed.

Õpe algab lasteaias

Programmeerimist hakkame õppima juba lasteaias. Kõige vanema ehk Päikesejänku rühma lapsed on suured sõbrad Blue-bot, Sphero, Codey Rocky, Dash ja mitmete teiste haridusrobotitega. Kui eelmisel õppeaastal said 5-6-aastased lapsed robotitega tuttavaks, siis nüüd paneme lapsi ja roboteid juba keerukamate ülesannetega proovile. Sel aastal lisandusid õppevahendite hulka Matatalab ja kõige pisematele mudilastele programmeerimise algtoodesid tutvustav Lego Coding Express. Tublid Päikesejänku rühma lapsed on aga ka ise head õpetajad. Lapsed juhendasid oma väikeseid sõpru Mürakarude ja Naerupallide rühmas Blue-bot roboteid programmeerima ning pärast õppetegevust nentisid pisikesed õpetajad: „Õpetaja olla on palju raskem, kui me arvasime!“

Leila Lehtmets

Uutmoodi koolitus

18. oktoobril toimus Haridus- ja Infotehnoloogia Sihtasutuse Nutiklassis aga hoopis isemoodi koolitus, kus eTwinningu (mis on suurim Euroopa õpetajate kogukond) projekti loomisel said lapsed projekti päris ise välja mõelda ning sellega eTwinningu projektikeskkonnas algust teha. Meie kooli robotikaringi õpilased Simmo Kozlov ja Kaarel Orren said kogeda põnevat päeva uues HITSA nutiklassis, mis on ehitatud Tuleviku klassiruumi põhimõtete järgi. Lisaks projekti väljamõtlemisele, said lapsed osaleda QR-koodijahis, teha fotosid green screeni taustal, katsetada erinevaid haridusrobotiteid, lahendada internetiturvalisuse viktoriini ja teha palju muud. Meie kooli kõige vanemate, ehk siis 4. klassi õpilaste ja õpetaja Piret Sireli abiga viisime laste ideed ellu ning eTwinningu projekti „Meie äge kool“ käigus õppisid lapsed ideest teostuseni videot looma ning projekti tulemuseks on meil nüüd lõbus, omanäoline ja laste endi poolt valminud oma kooli video.

eTwinningu projekti „Ma sain sõnumi... Robotit!“ on aga kaasatud 2. ja 3. klassi robotikaringi lapsed. Nemad saavad roboteid sõnumikandjatena kasutades teateid vahetada Läti Kraslava linnakese põhikooli robotikaklubiga. Meie poolt on CodeyRocky ja Blue-bot haridusrobotide abil esimene sõnum teele saadetud ning lapsed ootavad pikisilmi vastust.

Robotika-aasta on alati lõppenud huviringi õpilastele Jr. First Lego League näitusel, kus eelmisel aastal osalesime nelja meeskonnaga, kindlasti ka sel aastal tutvustame näitusel oma loovaid ideid ning uurime eakaaslaste lahendusi. Sel õppeaastal on 3.-4. klassi nutikad robotikahuvilised Reinart Tõruse juhendamisel minemas laste esimesele First Lego League võistlusele. Robotikaringi ja Päikesejänku rühma lapsed võtsid aktiivselt osa ka CodeWeek2019 tegevustest.

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Koolis peame oluliseks arendada õpilaste digi- ja tehnoloogilisi oskusi, kuid sama tähtsal kohal õppe- ja kasvatus-töös on endiselt ka teised meie lasteaed-kooli põhiväärtused nagu hoolivus, empaatia, lugupidav ja positiivne suhtumine, ausus ja töökus.

Leila Lehtmets

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kooli robotika huviringi juhendaja, Päikesejänku rühma õpetaja

Naabrivalve – hooli, märka, reageeri...

Hiljuti allkirjastati Kose vallas neljapoolne leping vallavalitsuse, politsei, Eesti Naabrivalve ja Sõmeru küla naabrivalve sektori poolt.

Liitujateks oli kaheksa majapidamist. Kose vallas on kokku viis naabrivalve piirkonda 45 liikmega.

Piirkonna vanema Taavi Konso sõnul tekkis mõte naabrivalvest sooviks hoida naabritega tihedamat kontakti üheskoos panustades kuriteoõnnetusse ja ohu korral üksteist abistades. Piirkonnas on tihti näha võõraid autosid, kes huvituvad majapidamistest toimuvast. Nähes, et nende vastu tuntakse huvi, kaovad kiirelt.

Naabrivalvega liitumise mõte sai alguse juba mitu aastat tagasi. Naabruses on ka teine naabrivalve piirkond. Omavahel suheldes saadi vajalikku abistavat infot ja ühisel nõul otsustatigi liituda. Oma osa oli ka toimunud vargustel. Naabrivalve liikumisega liitumine julgustab inimesi teatama tähelepanekutest ja korrarikkumistest, millesse nad seni ehk ei sekkunud.

Lisaboonuseks on Naabrivalve liikumisega kaasnev ühtekuuluvustunne ja ühise tegutsemise rõõm. Paigaldatud naabrivalve sildid annavad teada, et piirkonna inimesed suhtlevad omavahel ja hoolivad üksteisest. Naabrivalvega liitumine on odavaim turvalisuse tõstmise viis.

Kui Sina aitad naabrit, aitab tema Sind.

Sõbralik naeratus ja TERE naabrile on esimene samm, et muuta tõeliseks koduks piirkond, kus elate.

Naabrivalvega liitumisest huvitujad leiavad ka vajalikku infot MTÜ Eesti Naabrivalve kodulehelt : www.naabrivalve.ee.

Jüri Siim

Eesti Naabrivalve maakondlik arendusjuht

Ardu Kooli tantsijad viisid eakatele jõulurõõmu

Ardu Kooli tantsuringiõpilased käisid koos oma õpetaja Riina Ridalaga esinemas Paunküla Hooldekodus.

Vaatamata sellele, et hooldekodus on tingimused tantsimiseks hoopis teistsugused kui harjumuspärasel koolisaalis, tuli esinemine hästi välja.

„Kuna seal on paljudel inimestel liikumisega raske, mõned on ratas- toolis ja mõned ei liigu üldse, siis me tantsisime mõlemal korral, et kõik saaksid meie etendust näha,“ jutustas pärast üks tantsijatest.

Kooli huvijuht ja tantsuõpetaja Riina Ridala kiidab kõiki, kes eakatele jõulurõõmu viisid ning kinnitab, et tegelikult tulebki käia tantsimas võimalikult erinevates kohtades, et uusi kogemusi saada.

Anne-Mari Alver

Parimad Kose valla maitseed selgusid sadade maitsejate abil

Eelmise aasta lõpus toimus Kose vallas esmakordselt mõnus konkurss Kose Maitse 2019, kus kohalikud tootjad tõid vallaelanike ette hindamiseks oma parimad toidud ja joogid.

Osalejate hulgas oli nii professionaalsete toidu- ja joogitootmisele spetsialiseerunud ettevõteteid kui ka üksikisikutest maitsemeistereid.

Žüriina tegutsesid kõik Kose isetegijate jõuluturgu külastanud või seal müünud inimesed – konkursil osalenud tooted olid kõigile maitsemiseks väljas ning parimateks tunnustati tooted, mis kõige enam häälid said. Kokku oli hindajaid umbkaudu kolm- kuni nelisada.

Üks konkursi korraldajaid, MTÜ Kose Loome esindaja Margit Miikk räägib, et esmane eesmärk

oli luua Kose valla meeneid ning ü arutelude käigus leiti, et meeneiks sobiks hästi äge maitseelamus.

Margit Miikk on rahul sellega, et välja said valitud väga head tooted. Kuna neid oli palju, anti ka auhinna- nalusikaid kolmes kategoorias. Suure lusika nominendid said teisest märgatavalt rohkem häälid, kuid keskmise ja väikese lusika vahe oli väga väike. Suure Lusika pälvinud jõhvikavein sai näiteks üle saja kiiduhääle.

Lusikad valmisid Kohila ettevõtte Puupank, kaunite mustritega ilustas need Ruth Aguraiuja. Ürituse viisid läbi Karmen Aaspere ja

Kose Maitse 2019 parimad maitseed

SUUR LUSIKAS

1. Jõhvika vein
2. Ave leib
3. Snäkid

H ja O veinid
Ave Kooskora
Foodpower

KESKMINE LUSIKAS

1. Terav salat
2. Tšilline kukeseene salat
3. Laastu Talu marmelaad

Rein Soon
Marju Zapalski
Laastu Talu

VÄIKE LUSIKAS

1. Kanepine krõbe krõps
2. Maasika ja rabarberi vein
3. Tervise maius

Võtikmetsa hobikoda
Habaja viinavabrik
Tamara Kiipu

Eneli Niine.

Kose Vallavalitsuse kultuurinõunik Margit Eerik hindab konkursi igati kordaläinuks. „Mulle tundub, et konkurss õnnestus selles osas

küll väga hästi, et äärmiselt maitsev Kose valla tooted on rahava abiga üles leitud ja esile tõstetud,“ ütleb ta.

Anne-Mari Alver

Habajal tehti ilus jõulukohvik

Juba mitmendat aastat järjest on Kose Lasteaia Päevalill Habaja majas toimunud jõulukohvik.

Nagu ka eelnevatel aastatel, valmistasid lapsevanemad erinevaid soolaseid ja magusaid küpsetisi,

mida kohvikus müüa. Jõulukohvik toimus 16. detsembril ning oli avatud alates kella 16.00st. Sel aastal oli võimalus osta ka õnneloo, mis pakkus lastele väga suurt elevust ja rõõmu. Lisaks oli saali tehtud es-

makordselt ka fotonurk, kus soovijad said lasta end pildistada.

Külastajaid oli palju ning kohvikust saadud tulu eest lähevad Habaja maja lapsed kevadel ühisele väljasõidule.

Tänane kõiki lapsevanemaid suurepärase küpsetiste eest ning soovime rõõmsat jõuluaga ning meeleolukat uue aasta algust!

Habaja maja õpetajad

Ardu eakate jõulupidu peeti tormituule kiuste

Selle aasta soe detsembrikuu sai külmakraadidega kokku, tõmmates kaasa tormiks paisunud tuuleiilid. Just sel päeval valmistusid Ardu eakad järgmiseks päevaks kavandatud jõulupeoks.

Peomõtted katkestas pärastlõunane elektrikatkestus. Seda, et toavalgust ei ole terve ööpäeva, ei osanud keegi ennustada. Järgmisel hommikul otsustas peotoimikond, et pidu ikkagi toimub. Verivorstid pandi särisema kõrvalasuva maja puupliidiga ahju; kohvipada läks samuti pliidile.

Nii palju küünlasära Ardu päevakeskuse saalis pole kunagi varem olnud; klaaskuulid laeniulataval jõulukuusel helkisid sädelevalt vastu. Pidulise õhku all...

Sissejuhatuses esitasid Kuldse Sügise „tantsutüdrukud“ kolm

tantsu. Siis said lilleõie ja sooja käepigistuse sünnipäevalapsed.

Kaunis legend kirikuõpetajalt

Lõpuks saabus peo kõige oodatum hetk – jumalasõna tuli meile tooma Kose kiriku õpetaja Kerstin Kask.

Väga südamlikult rääkis ta meile jõulutundest; eriti jäi hinge üks legend: „Advendipärjal põles neli küünalt. Oli täiesti vaikne, et võis kuulda, kuidas küünlad omavahel vestlema hakkasid.

Esimene küünal ohkas: „Minu

nimi on Rahu. Minu tuli küll põleb, aga inimesed ei oska rahu hoida...“ Ta leek muutus aina väiksemaks, kuni kustus.

Teine küünal lehvitas oma leeki ja lausus: „Mina olen Usk. Aga ma olen üleliigne. Inimesed ei taha usust enam midagi teada...“ Ja tõmbetuul kustutas ta leegi.

Tasaselt võttis nüüd sõna kolmas küünal ja lausus kurvalt: „Mina olen Armastus, aga minul ei ole enam jõudu. Inimesed näevad ainult iseenast ega tee väljagi nendest, kes neist hoolivad...“

Viimast korda heledalt lõõmama puhkedes kustus ka see tuluke. Siis tuli tuppa väike tüdruk ja hakkas kustunud küünlaid nähes peaaegu et nutma: „Te peate põlema! Te ei tohi ära kustuda!“

Seepeale kostis neljas küünal: „Ära karda! Seni kuni mina põlen, saavad teised küünlad end minu leegist taas põlema süüdata. Mina olen Lootus!“

Siis võttis tüdrukuke neljanda küünla ja süütas selle leegiga kõik

teised küünlad taas...“

Saalis oli täielik vaikus, sest kohalolijatele jõudis legendi sõnum kohale; see oli nii ühemõtteline – kui on raske, ära kaota lootust.

Peolaud, muusika ja viktoriin

Peagi kostus köögist sööginõude kõlinal ning lauale kanti kaua aega meie haistmismeeli ködistanud aromaatsed verivorstid...

Pidu jätkus, vahelduseks Tõnu lõõtspilliviisid. Vahepeal taheti koosviibijailt teada, kui palju nad tunnevad kodukanti. Vastuseid kostus igast nurgast; neist enamik õiged. Soolasele suutäiele järgnes kohv ja maitsvad kringlid.

Tundus, et pidulised olid veel jutluse küttes, mõni lihtsalt väsinud, et tavapärase ühine jõululaul jäigi laulmata...

Peoga, mis toimus 19. detsembril 2019. aastal, jäid kõik rahule, tormituule kiuste...

Irene Tsirel

Ardu Lasteaias peeti muistseid jõule

Ardu Lasteia jõulupidu keskendus eelkõige vanadele kometele, mille tundmaõppimine ja läbimängimine lastele suurt rõõmu tegi.

Lasteia saalis ootas kaunit ehitatud jõulupuud, kuid lisaks sellele toodi sisse ka õled, milles oli vahva mängida.

Lapsed olid jõuluootuses selgeks saanud hulga ilusaid laule ja tantsu, millega jõuluvana saabumist oodates peole tulnud vanemaid ja teisi külalisi rõõmustati.

Kui sammud kostusid, olid lapsed evelil – nüüd tuleb jõuluvana! Aga tegelikult oli saali ukse taha sattunud hoopis Tahma-Toomas. Algas lustlik ringtants, kus Tahma-Toomast käest kätte tantsitati. Kauaks ei tahtnud keegi teda enese juurde jätta, sest vanasti toodi see nukk ju neile, kes lõppeval aastal piisavalt korralikult ei koristanud.

Kuna aga lasteaias oli kaunit puhas ja ka kõik lapsed armastavad korda, saadeti Tahma-Toomas jälle minema.

Uued sammud... Nüüd on jõuluvana! Ei olnud aga mitte – oli hoopis Jõulusokk, kes korraldas vahva kaikaveoõistlust.

Ja alles siis tuli ta tõesti! Punase mantli ja valge habemega taat. Kuna lund polnud, ei tulnud jõuluvana saaniga, vaid kasutas muid liiklusvahendeid.

Jõuluvana ei jõudnud ära kiita, kui ilusad pikad luuletused lastel peas olid ning kui kenasti need ka ette kanti.

Anne-Mari Alver

KONKURSS

"MEIE PITSID"

15. detsember 2019 – 25. jaanuar 2020

Ootame konkursile rahvuslikest ja uusloomingulistest pitsidest inspireeritud töid.

Konkursitööd tuleb esitada hiljemalt 25. jaanuariks 2020. Kose Kultuurikeskuse administraatori kätte või Ravila Mõisa.

Korraldaja Kose Kunsti ja Käsitöö Selts
INFO: 5078055

Projekt on rahastatud Kohaliku omavalitsuse programmi vahenditest

Kose valla õiguskorra ülevaade

Võrreldes eelmise aastaga on kuritegude arv langenud. Peamised kuriteod on vargused, liikluskuriteod ehk mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis ja kehaline väärkohtlemine.

Registreeritud väärtegude arv on veidi tõusnud aga mitte märkimisväärselt. Registreeritud väärtegudest moodustavad suurema hulga liiklusväärteod, kiiruseületa-

mine, juhtimisõigusega juhid ning liiklusõnnetused.

Liiklusväärtegudele järgnevad varavastased süüteod, vargused ja vandalism. Üheks väärtegude suurenemise põhjuseks võib pidada lühimenetluse rakendamist, mis võimaldab rikkujatega kiiremini tegeleda, hõlbustades seega märgatavalt politseinike tööd.

Elanikkonnale valmistavad enim muret lahtised koerad. 2019. aastal kõnetasime koostöös vallaga ühise kampaania raames vallas elavaid lemmikloomapidajaid. Märjastasime valla kõnniteedele piktogrammide, kus on kujutatud jalutusrihma lõugade vahel hoidvat koera ja sõnumit "Rihmaga on turvaline".

Tegemist on teemaga, mis järje-

pidevalt nii politsei kui omavalitsuse poolt reageerimist vajab, sest harvad pole juhtumid, kus koer on tekitanud tervisekahjustuse või varalise kahju inimesele või hoo-piski auto alla jäänud. Aasta jook-sul tuli vastutusele võtta nii mõnigi koeraomanik.

Jätakuvalt hakkab silma ka avalikus kohas alkoholi tarvitamine. Peamised kohad, kus alkoholi tar-

vitatakse, on Kose Grossi poe kõrval asuva korvpalliplatsi pingid, Kose sööklas, Kose bussipeatus ja Ravila Laura kaupluse ümbrus. Inimestega, kes sellise teguviisiga politseile silma jäävad, viiakse läbi selgitav vestlus.

Kui probleem püsib ja sellise tegevusega häiritakse kolmandaid isikuid, on võimalik kohaldada ka rahaträhi.

Erinevate murede lahendamisel teeme tihedalt koostööd omavalitsusega.

Paneme kogukonnale südamele abivajavatest isikutest ja korrarikumistest või muudest muredest teavitama.

Kristel Talv
piirkonnapolitseinik
Ida-Harju politseijaoskond

Kooliõde hoiatab: ülekaaluliste laste osakaal on pea kolmekordistunud

Pühadeaeg tõi lastele kaasa palju magusaid kingitusi, kuid mitte alati polnud see tervislik valik. Kadrioru Saksa Gümnaasiumi kooliõde Kersti Tamm annab lastevanematele nõu, kuidas saada lapsi tervislikult toituma.

Toitumise rolli elukvaliteedile ei saa ülehinnata, kuna toitumine mõjutab nii meie eluiga, vaimset tervist, füüsilist võimekust, keskendumisvõimet, produktiivsust kui ka välimust. Samas ei ole tervislikuks toitumiseks vaja endale tellida kalleid toitumiskavasid, vaid jälgida tuleks toitumise põhireegleid.

“Tervislik toitumine tähendab, et süüakse nii palju, kui ära kulutatakse, ning toit on mitmekesine ja täisväärtuslik. Üksluine toit võib ilma jätta mitmetest vajalikest toitainetest ja pidev sama toidu söömine tekitab mõne toitainete või liisaaine üleküllust. See mõjutab ka meie immuunsüsteemi, mis võib jääda nõrgaks ning haigused hakkavad kiiremini külge,” selgitab Tamm.

Kui saadud energia ületab kulutatud energia, siis muudetakse liigne rasvmassiks, mille tulemusena tekib lõpuks ülekaal ja rasvumine, mis on aga väga paljude haiguste riskiteguriks. Eri uuringute andmetel võib arvata, et umbes kolmandik Eesti lastest on ülekaalulised või rasvunud ja ülekaaluliste laste osakaal on sajandi algusega võrreldes pea kolmekordistunud.

Kersti Tamm, olles üks Tallinna Koolitervishoiu sihtasutuses töö-

tavast 80st kooliõest, puutub ka oma igapäevaelus kokku ülekaaluliste lastega ning tõdeb, et kodune toetus on üks olulisematest edu saavutamise võtmeguritest.

“Minu töös on olnud edulugusid, kus ülekaaluline laps võtab 16 kg alla, aga on ka juhtumeid, kus probleemi ei teadvustata ja tulemusi ei tule, kuna kodupoolne toetus ja tahe toitumist ka peres muuta puudub,” räägib Tamm. “Seetõttu on ülioluline, et lapsevanemad kodus tervisliku toitumise reegleid järgiksid.”

Millised on toitumisreeglid, mida tasuks lastevanematel meeles pidada?

“Koolilapse päev peaks sisaldama kolme põhitoitumiskorda ja kahte vahet, sealjuures on hommikusöök üks olulisemaid toidukordi. Hommikusöök annab meile päevaseks energiaks ja tagab ka parema mõtlemisvõime. Kui soovite, et laste aju töötaks koolis hästi, ärge laske teda kooli söömata,” rõhustab kooliõde, kes soovib lastele anda kooli kaasa ka vahetoidud, milleks sobivad puu- ja juurviljad, vähemmagusad piimatooted, pähklid ja täisteraleivatooted.

“Kindlasti peaks laps sööma sooja lõunasööki, et pidada pika

Kooliõde 5 nippi, kuidas teha tervislik toit lastele atraktiivsemaks:

- * Hoia ahvatlev kuid ebatervislik toit silma alt ära.
- * Peida vähem armastatud toidud väiksemas koguses muu toidu sisse ära.
- * Pane käeulatusse tükeldatud puu- ja juurviljad, mida on hea suhu pista.
- * Kaasa ka lapsed söögitegemisse ja muuda toidutegemine põnevaks katsetamiseks - enda tehtud toit maisteb paremini!
- * Asenda suhkruga joogid veega, millesse lisa marju, apelsini lõike, kurgiviile või sidrunit, et paljas vesi põnevamaks muuta.

päeva vastu. Pereseltsis söödav õhtusöök võiks aga olla pigem kerge, kuna inimese organism ei töötle õhtul toitu sama tõhusalt kui päevasel ajal,” rääkis Tamm.

Kooliõde toob välja lihtsa nipi, mis aitab toiduportsjoneid jagada - nn taldriku reegel, mille järgi poole taldrikust peaksid moodustama salatid ja aedviljad, veerandi valgurikas toit nagu liha ja kala ning veerandi tärklikerikkad toiduained nagu kartul ja riis.

“Toidu valiku puhul tuleks vältida töödeldud valmislooteid ja liigset magusa söömist - energiaks vajalikud süsivesikud saab ka puuviljadest. Kui toiduga patustamisele vastu ei suuda panna, siis tehke pärast sööki veidi trenni, sest see aitab liigset glükoosi ära kasutada - isegi jalutuskäik võib aidata,” soovib Tamm.

Hoiduda tuleks rafineeritud süsivesikute, eelkõige suhkru liigest tarbimisest. “Paljudes toitudes ja kihisevates jookides on väga palju suhkrut, mille kogus võib paljude jaoks olla üllatav,” hoiatab Tamm

ja toob näite, et poole liitrisest karastusjoogis võib olla 9-12 teelusikat suhkrut.

See aga ei tähenda kindlasti, et laualt peaksid maiustused sootuks puuduma. “Ilma süsivesikuteta ei saa, aga tuleb teha õigeid valikuid. Magusat saab valmistada ka tervislikult ja neid süüa vahetult, aga mitte põhiroole lisaks,” räägib Tamm. Näiteks saab küpsedades kasutada täisteratooteid, vähendada kasutatava suhkru kogust, kasutada retseptis puuvilju, marju ja pähkleid.

KT

TALLINNA KÜTTELADU
PUITBRIKETT, PELLETID
TURBABRIKETT, KIVISÜSI
KAMINAPUUD ja
KÜTTEKLOTSID
TASUTA TRANSPORT JA
SOODSAD HINNAD!
 Tel 66 00 190, 51 36 999.
 Pärnu mnt 139E/7, Tallinn. www.kutteladu.ee

Kose Laskepordi klubi treeningud ja võistlused Kose-Ristil

06.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
07.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
08.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
09.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
10.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
14.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
15.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
16.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
17.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
18.01.2020	10:00 – 18:00	Võistlus
19.01.2020	10:00 – 18:00	Võistlus
20.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
21.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
22.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
23.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
24.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
28.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
29.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
30.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
31.01.2020	10:00 – 18:00	Treening
01.02.2020	10:00 – 18:00	Võistlus
02.02.2020	10:00 – 18:00	Võistlus
03.02.2020	10:00 – 18:00	Treening
04.02.2020	10:00 – 18:00	Treening
05.02.2020	10:00 – 18:00	Treening
06.02.2020	10:00 – 18:00	Treening

Toomas Kutsar
 5018294
kutsar.toomas@gmail.com

Kose vald on jõudsas arengus

Algus lk 1

RMK spetsialistid koos kohaliku kogukonna esindajatega on kursis nimetatud ala väärtustega ja valmis nendega raiutavate alade piiritlemisel arvestama. Kui kohalik kogukond peab tarvilikuks veel täiendavate ekspertiiside tellimist, siis ei ole RMK sellele vastu.

Kas on kindel, et majandatava metsa kõrval jääb vallas piisavalt kohti looduse nautimiseks?

Ikka on, Kose alevikus sees ja vahetusläheduses on riigimetsa 159 ha, millest on plaanis raiuda 23,8 ha. Hakkame sellest peale, et RMK lähtub oma tegevuses metsaseadusest, mis kohustab metsa omanikku – antud juhul siis riiki – majandama metsi kooskõlas metsa säästva kasutamise põhimõtetega s.t metsad peavad võimaldama metsade erinevate väärtuste (s.h puidu) kasutamist ka pikemas perspektiivis.

Lisaks majandatavatele metsadele on Kose vallas ka mitmeid looduskaitsealasid ja maastikukaitsealasid. Lisaks majandatavatele metsadele on Kose vallas ka mitmeid loodus- ja maastikukaitsealasid, hoiualasid, püsielupaiku (Nabala-Tuhala looduskaitseala, Kämbla looduskaitseala, Sinihallikate looduskaitseala, Mahtra looduskaitseala, Mahtrametsa looduskaitseala, Ojasoo-Kantküla looduskaitseala, Paunküla maastikukaitseala, Kõrvemaa maastikukaitseala, Laukesoo looduskaitseala, Aela maastikukaitseala).

Kose alevikus Aasumäe piirkonnas on RMK andnud tasuta tähtjatuks kasutamiseks sportimise ja vaba aja veetmise eesmärgil maad olemasoleva discgolfi- ja suusaraja valdamiseks ja kõikide tööde teostamiseks, mis on seotud avalikult kasutatava discgolfi- ja suusaraja ehitamise, majandamise, remontimise, korrashoiu ja hooldamisega.

Anne-Mari Alver

Müüa puitbrikett kojuveoga, valikus ümmargune ja kandiline brikett.
 Alates 10 pakendist kojuvedu Kose ümbruses tasuta.
 56214183
briketikuller@gmail.com

Need armsad, kellest äkki jäime ilma, on tegelikult alles - meie sees. Nad on ligi, ei torka silma - nii nagu valgus päikese kiire sees.

KUZMA KRINDALIT
meenutavad Palvere elanikud ja avaldavad kaastunnet lahkunu lähedastele

Südamlik kaastunne Liidale kalli abikaasa

KUZMA KRINDAL
kaotuse puhul

Kerli, Maarika, Sveta Merit, Veinika

Ära seisa mu haul ja nuta mind taga, mind pole seal ma vaikselt ei maga. Ma lendan koos tuultega taeva all, ma olen talvehommiku hall. Viljapõllul paistan päikesena suvel, sügisel su juurde vihmana tullen. Kui hommikul ärkad ja taevas näed linde, neid vaadates olla võid päris kindel, et laulan seal koos nendega, kuid öösel muutun täheks ma. Ära seisa mu haul ja ole kurb, mind pole seal, see põlnud mu surm.

Siiras kaastunne perele

KUZMA KRINDAL'i
surma puhul.

Sõbrad Palverest

Avaldame siirast kaastunnet

KUZMIN KRINDALI
kaotuse puhul tema lähedastele.

Perekond Kiigsked

Avaldame siirast kaastunnet Janek Krindal'ile

ISA
kaotuse puhul

Mööbel Sinule OÜ kollektiiv

Sügav kaastunne Liidia'le perega abikaasa, isa ja vanaisa

KUZMA KRINDAL
kaotuse puhul

Heik, Ursula ja Ene

Avaldame südamest kaastunnet kõigile lähedastele kalli abikaasa, isa, vanaisa, äia

KUZMIN KRINDALI
surma puhul

Kose Lasteaed PäevaLill pere.

Mälestame endist töökaaslast

KUZMIN KRINDAL'it
ja avaldame kaastunnet lahkunu perele.

K-U Treimer OÜ

Südamlik kaastunne Lidiale, Evelynile ja Eglele kalli abikaasa, isa, vanaisa ja äia

KUZMA KRINDAL
kaotuse puhul

Töökaaslasel Ravila majast

Ma lendan, mu tiivad riivavad vett, läbi vaikiva öösinise öö - millest tilgub kuuvalguse mett ja kutsub linnutee tähtede vöö... Unustamatut sõbrannat

VIRVE MEELIMÄE'd
mälestavad Helle, Ada, Evi

Tähtede taga koidab Sul taevas, vaikne lootus Sul täide seal läheb... Avaldame sügavat kaastunnet Miinale perega

ISA
kaotuse puhul

Taimi, Karin, Ragne, Liia, Kai, Kaidi

Kallis Sirje Avaldame kaastunnet

ABIKAASA
kaotuse puhul

Ardu lasteaia pere

Mõni hetk on elus valusam kui teine, mõni hetk on kohe väga, väga valus... (J. Tätte)

Avaldame Gerdile sügavat kaastunnet armsa ema

LEILI VAIK
surma puhul

Oleme mõtetes Sinuga. Kose Kammerkoor

Üks tee on lõpule jõudnud, üks süda on vaikinud.

Avaldame kaastunnet Ainole poja ja Madisele venna

MATI TAMME
surma puhul

Naabrid KÜ Kase 3

Avaldame kaastunnet Jaanusele perega kalli

VANAISA
kaotuse puhul

Kose Lasteaia Õnnelille rühm

Südamlik kaastunne Veinikale

ISA
kaotuse puhul

Endised töökaaslasel Maarika, Merit, Kerli, Ene, Lidia, Svetlana

Mälestame endist Kanavere küla Soibili talu peremeest

JUHAN SOANS'i
ja avaldame südamlit kaastunnet lähedastele. Kanavere külaelanikud

SÜNDISID
Sebastian Kiigskes
Remit Ilves
Sergo Lumiste
Matthias Aas
Klaudia Toomväli

SÜNNIPÄEVAD

Hillar Oras	90	Antonina Koiduste	75
Lydia Kaskla	90	Ainu Purje	75
Vello Vaaderpass	90	Valve Lepp	75
Helju-Reet Kosemets	85	Endla Merelaid	75
Rein Mikk	80	Enda Vahtra	75
Rein Janson	80	Malle Purgats	75
Talvi Kello	80	Maia Auväärt	75
Heldi Saaremäe	80	Helgi Einroos	75
		Aili Viitkin	75
		Valentina Lass	70
		Maire Abiline	70
		Heldur Hansman	70
		Ants Sonn	70
		Tiia Trost	70

JÄÄDAVALT LAHKUSID

Väino Loik	Kuzma Krindal Mati Tamme	Virve Meelimäe Mirje Heinurum
------------	-----------------------------	----------------------------------

Ametlikud teated

Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa ja Paunküla veehoidla vahelise ala detailplaneeringu koostamise lõpetamine

Kose Vallavalitsus otsustas 10. detsembril 2019 toimunud istungil lõpetada Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa ja Paunküla veehoidla vahelise ala detailplaneeringu koostamise (korraldus nr 742). Planeering oli algatatud Kõue Vallavalitsuse 30. juuli 2013 korraldusega nr 158. Planeeritava ala pindala oli ca 5 ha ning käesolevaks ajaks ei olnud asunud detailplaneeringut koostama. Korraldusega on võimalik tutvuda Kose valla dokumendiregistris ja tööajal Kose Vallavalitsuses. Täiendav info: Enelin Alter, enelin@kose.ee, 6339325

Ametlikud teated

Kose-Uuemõisa alevikus asuva Vanatoa detailplaneeringu osaline kehtetuks tunnistamine

Kose Vallavolikogu otsustas 19.12.2019 toimunud istungil otsusega nr 179 tunnistada osaliselt kehtetuks Kose-Uuemõisa alevikus asuva vanatoa detailplaneeringu (OÜ Disarek ja Kose Maakorralduse Osaihing). Detailplaneeringu eesmärgiks oli Vanatoa kinnistu põhjapoolse osa ning sellega vahetult piirneva Jõe tänava äärsel maa-ala väljaarendamine eramupiirkonnaks.

Planeeritav maa-ala on jagatud kruntideks ning suuremas osas on ehitusõigus realiseerunud. Kose Vallavalitsus soovib Vanatoa detailplaneeringu kehtetuks tunnistamist detailplaneeringu kruntide nr 25 ja 28 osas. Krundile nr 25 on määratud sotsiaalmaa sihtotstarve ning krundile nr 28 transpordimaa sihtotstarve. Krundile nr 28 kavandati 80-kohaline parkla. Krunt nr 25 hõlmab käesoleval ajal Jõe tn 11 (katastritunnus 33801:001:0667) ja reformimata riigimaad EHAK koodiga 3464 ning detailplaneeringu kehtetuks tunnistamist taotlema reformimata riigimaa maaüksuse osas. Krunt nr 28 hõlmab reformimata riigimaad EHAK koodiga 3464. Detailplaneeringu kehtestamise hetkel ja ka käesoleval ajal on nimetatud reformimata maaüksused kasutusel kortermajade aiamaadena. Samuti oleme koostamisel olevas üldplaneeringu eelnõus ette näinud maaüksuste kasutust aianduse maa-alana.

Kose Vallavalitsus taotleb antud maaüksusi munitsipaalomandisse. Selleks, et oleks võimalik maaüksuseid taotleda munitsipaalomandisse maatulundusmaa sihtotstarbega ning arvestades praegust maakasutust, on vajalik Vanatoa detailplaneeringu osaline kehtetuks tunnistamine. PlanS § 140 lg 6 kohaselt tunnistab detailplaneeringu kehtetuks kohaliku omavalitsuse volikogu. PlanS § 140 lg 1 p 2 kohaselt võib detailplaneeringu või selle osa tunnistada kehtetuks, kui planeeringu koostamise korraldaja või planeeritava kinnistu omanik soovib planeeringu elluviimisest loobuda.

PlanS § 140 lg 2 kohaselt võib detailplaneeringu tunnistada osaliselt kehtetuks, kui on tagatud planeeringu teraviljahenduse elluviimine pärast detailplaneeringu osalist kehtetuks tunnistamist. Kose Vallavalitsus on seisukohal, et detailplaneeringu osaline kehtetuks tunnistamine eelpool nimetatud maaüksuste osas ei kahjusta avalikke huve ega takista planeeringu teraviljahenduse elluviimist pärast detailplaneeringu osalist kehtetuks tunnistamist. Detailplaneeringu osaliselt kehtetuks tunnistamisel eeldatavalt majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised mõjud ning mõju looduskeskkonnale puudub. Otsusega on võimalik tutvuda Kose valla dokumendiregistris ja tööajal Kose Vallavalitsuses. Täiendav info: Enelin Alter, enelin@kose.ee, 6339325.

Tallinna Krematoorium pakub kõiki matuseteenuseid. Ööpäevaringne transport. 623 8808 www.krematoorium.ee

KOSE
Meesina- traktorijaam

tel. 51 27 532 f Kose MTJ

EHITUSSEADMETE RENT

OST
Sõidukite kokkuost. (Auto, buss, veok, haagis, tehnika.) 55678016

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

hind ja korralik töö. Belcorp.ou@gmail.com, +37258225223

Soovin osta otse omanikult 1-2-toalise keskküttega korteri Kose alevis. Võib vajada remonti. Tel:56680629

TEENUS
Ohtlike puude langetamine, kändude fresimine, materjali ära vedu, hea

Ohtlike ja suurte puude langetus. Korvtõstuki teenus 22m. 56602058. Comander OÜ

Olde+

- + KODUKORISTUS
- + AKENDE PESU
- + PÕRANDATE SÜVAPESU
- + REMONDIJÄRGNE KORISTUS
- + PEHME MÖÖBLI JA VAIPADE PUHASTUS

Olde Pluss OÜ, tel 503 6007, info@oldepluss.ee

AKTSIASELTS
K.U.MELL

MÜÜB

LIIVA
KRUUSA
KILLUSTIKKU
SÕELUTUD MULDA

Transpordivõimalus
Täpsemalt
telefonil 5648 3838
ja kodulehel
www.mell.ee

K-U TREIMER OÜ

**EHITAB,
REMONDIB:**

- ehitus- ja remonditööd
- eramute ehitus
- katuste ja fassaadide ehitus ja remont
- sanitaartechnilised tööd
- 18 m noolega auto-korvtõstuki rent

tel/faks 675 1230
GSM 511 5482,
501 2601

e-mail:
treimer.treimer@gmail.com

ORU TEHNOÜLEVAATUS

Avatud T, K, N 9.00 - 19.00
L eelbroneerimisega
REHVITÖÖD kokkuleppel
tel 56221499

Metsä Forest Eesti AS

ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke ja paberipuitu, küttepuitu ja raidmeid

Metsä

Tel 50 19 257
e-post eesti@metsagroup.com
www.metsaforest.com/ee

**Ohtlike
puude
langetamine.**

**Tel: 56632968;
53402068**

SILMADE KONTROLL
JA PRILLIDE MÜÜK

**HINDPERE
OPTIKA**

27.veebbruar alates 10.00-st
KOSE SPORDIMAJAS

Info ja registreerimine
telefonil 5323 2454

- * kuivasilmatest
- * silmarõhu mõõtmine
- * optilised päikeseprillid

Silmade kontroll
maksab 15 €
Prillitellijale TASUTA!

**Vanametalli
KOKKUOST**

ALATI HEAD HINNAD

☎ 609 9499

www.tolmets.ee

kose auto

Autode remont- ja hooldustööd, rehvitööd kuni 20" väikeautode, busside, veoautode kere- ja värvitööd

E-R 8-17.00 Vahtra 19, Kose
Tel: 6756333, 5188220

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Kose raamatukogu klaaskapis

Vana portreefoto

Vello Saliste kogust

A. Livenström FELLIN.

NAKSITRALLID

ENO RAUA "NAKSITRALLID" JA "JÄLLE NEED NAKSITRALLID" AINETEL
ESIETENDUS 4. DETSEMBER KURESSAARE TEATRIS

LAVASTAJA RAIMO KAIBAINEN KUNSTNIK BERTJA KELDER MUUSIKALINE MADIS KREEVAN REŽISSÖÖR DANIEL TING, MARKUS HABAKUKK, JÜRGEN GANSEN

KURESSAARE
TEATER

JOE ORTON

**RÖÖV-
SAAK (LOOT)**

**MUST
KOMÖÖDIA,
KAHES VAATUSES**

LAVASTAJA: PEETER TAMMEARU
TÖLKIJAJA: KALLE HEIN
KUNSTNIK: MARTIN MIKSON
MUUSIKALINE KUJUNDAJA: TOBIAS TAMMEARU

OSADES: RAYVO TRASS,
TRINU MERISTE (UGALA TEATER),
MARKUS HABAKUKK, JÜRGEN GANSEN,
RAYVO RÜÜTEL, AHTO MATT

ESIETENDUS
13. SEPTEMBRI
KURESSAARE TEATRIS

TÄNAME: KULTUURIMINISTEERIUM, SAAREMAA VALD, KULTUURKAPITAL, RAHVAKULTUURI KESKUS, EETEA